

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU ŠARIŠSKÉ MICHAĽANY

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

VZDELÁVACÍ PROGRAM:	Miško s Miškou
STUPEŇ VZDELANIA:	PREDPRIMÁRNE
VYUČOVACÍ JAZYK:	SLOVENSKÝ
DÁTUM VYDANIA ŠKVP:	AUGUST 2016
PREROKOVANÉ NA PEDAG. PORADE DŇA:	30. august 2016
PREROKOVANÉ V RADE ŠKOLY:	SEPTEMBER 2016
ZRIAĐOVATEĽ:	Obec Šarišské Michal'any
SCHVÁLENÉ ZRIAĐOVATEĽOM:	SEPTEMBER 2016

OBSAH:

1. ÚVOD
2. VYMEDZENIE VLASTNÝCH CIEĽOV
3. STUPEŇ VZDELANIA
4. VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY
5. DĹŽKA DOCHÁDZKY A FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA
6. PLATFORMA PLÁNOVANIA VÝCHOVNO VZDELÁVACEJ ČINNOSTI
7. UČEBNÉ OSNOVY
7. VYUČOVACÍ JAZYK
8. SPÔSOB, PODMIENKY UKONČENIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA
9. PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE
10. MATERIÁLNO - TECHNIC. A PRIESTOROVÉ PODMIENKY MATERSKEJ ŠKOLY
11. PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ
12. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA
13. POŽIADAVKY NA KONTINUÁLNE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV

Školský vzdelávací program ZŠ s MŠ Šarišské Michaľany

ZOZNAM SKRATIEK

ČaSp	Človek a spoločnosť
VaK – HV, VV	Umenie a kultúra
ZaP	Zdravie a pohyb
MaPI	Matematika a práca s informáciami
ČaS	Človek a svet práce
ČaPr	Človek a príroda
HČPVD	Hry a činnosti podľa výberu detí
ZC	Zdravotné cvičenie
VA	Vzdelávacie aktivity
PV	Pobyť vonku

Školský vzdelávací program ZŠ s MŠ Šarišské Michaľany

NÁZOV ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

„Miško s Miškou“

V súlade s §7 školského zákona č.245/2008 Z.z. je Školský vzdelávací program základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v školách podľa tohto zákona.

Školský vzdelávací program je vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona s príslušným štátnym vzdelávacím programom.

Ústrednými postavami vzdelávacieho programu sú dve detské postavičky. Dvaja kamaráti zo škôlky Miško z prvého vydania ŠkVP, ku ktorému pribudla v druhom vydaní kamarátka Miška. Obaja sprevádzajú deti v ich bežnom škôlkarskom živote či už je to v hrách, edukačných aktivitách, v ktorých sa oboznamujú deti s okolitým svetom a yažívajú rôzne dobrodružstvá

Predkladateľ: ZŠ s MŠ Šarišské Michaľany
Adresa Pod Lesíkom 19, 082 22 Šarišské Michaľany
IČO: 0036158101
Riaditeľ: PaedDr. Mária Cvancigerová
Telef. kontakt:
e-mail:

Zriadovateľ: Obec Šarišské Michaľany
Adresa: Kpt. Nálepku 18, 082 22 Šarišské Michaľany
IČO:
Telef. kontakt: 0911/390 874, 0905/390 874
e-mail: starosta@sarisskemichalany.sk

Školský vzdelávací program ZŠ s MŠ Šarišské Michaľany

2. VLASTNÉ CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA:

Východiskom pre tvorbu vlastných cieľov ŠkVP boli všeobecné ciele uvedené v štátnom vzdelávacom programe a vlastné zameranie MŠ.

Filozofiou našej MŠ je radostné a spokojne hrajúce sa dieťa. Našou snahou je, aby sa deti v MŠ cítili bezpečne, prežívali nielen krásne detstvo, ale aby sme im ukázali správnu cestu formovania, napredovania a sebazdokonaľovania, uspokojovaním ich potrieb a záujmov.

Proces výchovy a vzdelávania by mal začať už v predprimárnom období v materskej škole a pokračovať v priebehu celého života. Cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu, emocionálnu, sociálnu a kognitívnu úroveň ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a na život v spoločnosti.

- uľahčiť dieťaťu plynulú adaptáciu na nové prostredie materskej školy
- napĺňať potrebu dieťaťa po sociálnom kontakte s rovesníkmi
- podporiť vzťah dieťaťa k poznávaniu a učeniu hrou
- posilňovať úctu k rodičom, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre
- pripraviť sa na život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, znášanlivosti, tolerancie, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami
- naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, pripraviť sa na celoživotné vzdelávanie
- naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť
- naučiť sa chrániť svoje zdravie vrátane využitia zdravej výživy a chrániť životné prostredie
- naučiť sa rešpektovať všel'udské etické hodnoty

3. STUPEŇ VZDELANIA

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu v materskej škole.

Absolvent predprimárneho vzdelávania je pripravený na vstup na primárne vzdelávanie v základnej škole a na ďalší aktívny život v spoločnosti.

Školský vzdelávací program ZŠ s MŠ Šarišské Michaľany

4. VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

Zameranie ZŠ s MŠ Šarišské Michaľany sa zaoberá problematikou ľudových tradícií a zvyklostí so zameraním na región Šariša. V materskej škole vytvárame podmienky na všestranný rozvoj detí s prihliadnutím na jednotlivé vekové kategórie a rešpektujúc predchádzajúce skúsenosti, s ktorými deti prichádzajú do MŠ. Tvorivým prístupom navodzujeme modelové situácie či využívame situácie z bežného života tak, aby sme si všetci v materskej škole boli navzájom rovnocenní, pomáhali si a boli ohľaduplní tak k ľuďom ako aj ku svojmu okoliu. Plnením konkrétnych cieľov nabádame k spolupráci a aktivite rodičov, priateľov či rôznorodé organizácie či subjekty:

- beseda s dentálnou hygieničkou,
- statické ukážky policajtov, hasičov a rýchlej záchrannej služby,
- beseda s poľovníkom,
- proces separácie odpadu priblížiť, zberom obalov z výrobkov SABI,
- spolupráca s rodičmi pri príležitosti príprav jednotlivých sviatkov (posedenie pre starkých, vianočná burza, pre mamičky, karneval, rozlúčková slávnosť ...)

Vzhľadom k tomu sme si stanovili nasledovné ciele rozvíjaním kľúčových kompetencií:

V OBLASTI KOMUNKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ A OPTIMÁLNEHO ROZVOJA OSOBNOSTI DIEŤAŤA PROSTREDNÍCTVOM SOCIÁLNYCH, PERSONÁLNYCH A OBČIANSKÝCH KOMPETENCIÍ

- rozvíjať hovorenú podobu jazyka, komunikáciu, stimulovať vývin reči na úrovni všetkých jej zložiek,
- posilniť tie stránky jazyka, ktoré sú dôležitým predpokladom úspešného budúceho rozvíjania gramotnosti žiakov,
- rozvíjať počúvanie a porozumenie textu, chápanie významu a funkcií reči a uvedomiť si vzťah medzi hovorenou a písanou podobou jazyka,
- viesť deti k vyjadrovaniu predstáv o predmetoch a javoch,
- orientovať sa v blízkom spoločenskom prostredí (v časových, priestorových, sociálnych, medziľudských vzťahoch),
- prehlbovať kultivované správanie dodržiavaním základných pravidiel slušnosti,
- snažiť sa prehlbovať vzťah učiteľa a dieťaťa,
- posilňovať zdravé sebavedomie a rovnocenné partnerstvo medzi rovesníkmi, dôveru a úctu k sebe samému,
- pomocou kladných príkladov z rozprávok a príbehov sprostredkovať deťom najdôležitejšie pravidlá a normy správania, upevňovať prosociálne správanie,
- rozvíjať elementárne hudobné schopnosti, zručnosti a detí, ktoré sa stanú základom pre ich ďalšie plnohodnotné zmocňovanie sa hudby,
- prostredníctvom hravých výtvarných činností s materiálmi a nástrojmi pomocou jednoduchých výtvarných vyjadrovacích prostriedkov vyjadrovať predstavy, rozvíjať fantáziu a tvorivosť,
- vytvárať priestor na osobný prejav dieťaťa,
- vytvárať priestor na stretnutie s umeleckým dielom, utvárať základy vedomého emocionálne podloženého vzťahu k umeniu.

Školský vzdelávací program ZŠ s MŠ Šarišské Michaľany

V OBLASTI MATEMATICKÝCH A DIGITÁLNYCH KOMPETENCIÍ A KOMPETENCIÍ V OBLASTI VEDY A TECHNIKY:

- nadobúdať skúseností so sprostredkovanou informáciou,
- rozvíjať matematické myslenie formou hier, dramatizácie a súťaží,
- samostatne tvoriť, objavovať a orientovať sa vo svete definovaním či porovnávaním.

V OBLASTI TELESNÉHO VÝVINU A ZDRAVÉHO ŽIVOTNÉHO ŠTÝLU:

- motivovať k pohybovej aktivite prostredníctvom hier a pohybových aktivít,
- viesť k správne držaniu tela pravidelným vykonávaním zdravotných cvičení,
- dbať na správnu techniku vykonania jednotlivých cvičení tak, aby bol zachovaný ich fyziologický účinok,
- obmedziť sedavé činnosti, zabezpečiť deťom dostatok pohybu na čerstvom vzduchu,
- využívať rôzne hry / hudobno-pohybové a hudobno-dramatické/
- športovo - súťaživé hry v prírode a ŠD /olimpiády a pod./
- cvičením na hudbu uplatňovať prvky estetického cítenia vyvolávať prirodzenú potrebu estetic. zážitku
- objasniť význam zdravej výživy pre zdravie človeka a jeho zdravý životný štýl,
- sladkosti nahrádzať ovocím,
- zabezpečiť deťom dostatočný príjem tekutín /hlavne v teplých mesiacoch/
- dodržiavať hygienické zásady a osvojovať základné hygienické návyky v sebaoblužných činnostiach,
- využívať propagačné materiály, knihy a encyklopédie o ľudskom tele a zdraví.

V OBLASTI PRACOVNÝCH KOMPETENCIÍ, KOMPETENCIÍ UČIŤ SA, RIEŠIŤ PROBLÉMY TVORIVO A KRITICKY MYSLEŤ:

- posilňovať pozitívne zážitky a skúseností, podporujúce motiváciu, záujem a vzťah k písanej kultúre, vzdelávaniu a učeniu,
- získavať nové vedomosti pomocou riešenia úloh z bežného života,
- vytvárať priestor deťom na vysvetľovanie vlastných postupov a výsledkov riešení,
- pomáhať systematizovať skúsenosť a vytvárať zmysluplné poznanie o fungovaní sveta,
- podporovať dieťa v jeho bádateľskej snahe, usmerňovať ho tak, aby dospelo k zmysluplnému poznaniu a poskytovať mu informácie, ktoré mu pomôžu uchopiť základné prírodovedné pojmy,
- utvárať a rozvíjať zručnosti dieťaťa, zvládať úkony bežného dňa a zručností pri používaní nástrojov potrebných v bežnom živote,
- rozvíjať prírodovednú gramotnosť prostredníctvom turistických vychádzok poznávaním a pozorovaním okolitej prírody /sezónne počas ročných období/,
- prebúdať u detí environmentálne cítenie a viesť ich ku ochrane prírody.

5. DĹŽKA DOCHÁDZKY A FORMA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Konkrétna dĺžka dochádzky detí do predškolského zariadenia je niekoľkoročná, v ojedinelých prípadoch je dochádzka dieťaťa rok pred plnením povinnej školskej dochádzky. Forma výchovy a vzdelávania je v našej materskej škole **celodenná**. Denné, pravidelne sa opakujúce činnosti sú usporiadané v dennom poriadku, ktoré sa striedajú.

6. PLATFORMA PLÁNOVANIA VÝCHOVNO VZDELÁVACEJ ČINNOSTI

1. Formát písania plánov je ľubovoľný . (Word, Excel, text, tabuľka ...)
2. Formálnu stránku plánov tvorí týždeň a názov mesiaca, trieda, téma, podtéma, meno vyučujúcej rannej zmeny, ktorá týždenný plán vypracúva.
3. Plánujeme týždenne.
4. Obsahuje zhodné pomenovania - skratky pomenovaní so ŠVP.
5. Plán bude chápaný ako súčasť prípravy na VVČ.
6. Do plánovania zaznamenávame vzdelávaciu oblasť, podoblasť (*môžeme aj v skratkách a číslach na základe očíslovaných VŠ a Ú - interný materiál v triedach*), výkonový štandard - úroveň, vzdelávaciu aktivitu, formu dennej činnosti, dátum realizácie s podpisom učiteľky, zdroje, ktoré obsahujú pramene odkiaľ čerpala námety a pomôcky, ktoré použila pri realizácii aktivít a *evaluačné otázky*.
7. Plán bude napísaný a uložený pri triednej knihe vždy každý začiatkový deň týždňa a to do začiatku výchovno-vzdelávacej činnosti učiteľky.
8. V pláne vždy musia byť zahrnuté aj zdravotné cvičenia, ktoré sú premyslené naplánované ako ostatné aktivity a priložené k TP.
9. Učiteľky vychádzajú pri plánovaní z aktuálnej úrovne detí na základe diagnostiky.
10. Jednotlivé úrovne nesúvisia s vekovými kategóriami napr. $U_1 \neq 3 - 4$ ročné deti, $U_2 \neq 4 - 5$ ročné deti.
11. Nie je určené, koľko úrovní učiteľka plánuje. Plánovanie úrovni k dosiahnutiu cieľa je úplne na rozhodnutí učiteľky, ktorá vie, aké deti má v triede.
12. V plánoch výchovno-vzdelávacej činnosti je možné uvádzať výkonový štandard alebo výkonovú úroveň, môžu byť aj dve k jednej VA .
13. Rešpektujeme potreby detí, úlohy a ich množstvo musia rešpektovať tempo učenia sa detí - v duchu "menej je viac".
14. Učiteľky využívajú vzájomné učenia sa detí.
15. Neučíme deti to, čo už vedia, ale vždy sa ich snažíme posunúť ďalej.
16. Prevládajú činnosti, pri ktorých je dieťa aktívne. Pasívne učenie sa obmedzuje na minimum.

ROČNÝ PREHĽAD TÉM A PODTÉM

	Mesiac	Téma	Por. číslo	Podtéma
IX.	SEPTEMBER	ŠKÔLKÁRI	1.	<i>Ja a moja škôlka</i>
			2.	<i>Ja a moja rodina</i>
			3.	<i>Starám sa o seba sám</i>
			4.	<i>Bezpečne do škôlky</i>
X.	OKTÓBER	FAREBNÁ JESEŇ	1.	<i>Babičkina záhrada</i>
			2.	<i>Dary jesene</i>
			3.	<i>Keď fúka vietor</i>
			4.	<i>Lúbim starkých</i>
XI.	NOVEMBER	HRAVO - ZDRAVO	1.	<i>Moje telo</i>
			2.	<i>Rastiem zdravo</i>
			3.	<i>Starám sa o svoju škôlku</i>
			4.	<i>Na prechádzke v lese</i>
XII.	DECEMBER	TAJOMSTVO VIANOC	1.	<i>Čakáme na Mikuláša</i>
			2.	<i>Pani Zima</i>
			3.	<i>Čaro Vianoc</i>
I.	JANUÁR	BIELA ZIMA	1.	<i>Vtáčiky v zime</i>
			2.	<i>Športujeme v zime</i>
			3.	<i>Stopy zvierat v zime</i>
II.	FEBRUÁR	ČO RUKY DOKÁŽU	1.	<i>Dobré ráno, dobrý deň</i>
			2.	<i>Fašiangy, Turíce</i>
			3.	<i>Čím budem</i>
			4.	<i>Moje ruky objavujú</i>
III.	MAREC	VYKUKLO SLNIEČKO	1.	<i>Kniha priateľ človeka</i>
			2.	<i>Počasie</i>
			3.	<i>Jar k nám letí</i>
			4.	<i>Farby a tvary</i>
IV.	APRÍL	NAŠA ZEM	1.	<i>Veľkonočné sviatky</i>
			2.	<i>Zvieratká a ich mláďatká</i>
			3.	<i>Zemegula</i>
			4.	<i>Cestujeme bezpečne</i>
V.	MÁJ	MOJA VLAST'	1.	<i>Naše Slovensko</i>
			2.	<i>Moja mama</i>
			3.	<i>Vôňa kvetov</i>
			4.	<i>Hmyz</i>
VI.	JÚN	EJ, LETO HORÚCE	1.	<i>MDD</i>
			2.	<i>Exotické zvieratá</i>
			3.	<i>Pri potoku</i>
			4.	<i>Hurá na prázdniny</i>

PREHLÁD ČINNOSTÍ ZABEZPEČUJÍCICH ŽIVOTOSPRÁVU

Vytýčenie výkonových štandardov hygienických a samoobslužných činností, prosociálneho správania či ciele rozvíjajúce základy etiky sú uvedené v samostatnej časti školského vzdelávacieho programu. Umocňuje ich význam a sprehládnújú systematickú štruktúru ŠkVP, nakoľko ich plníme v rámci celého dňa a týždňa pobytu dieťaťa v MŠ.

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

Základy etiky

1. Volí vhodný pozdrav vzhľadom na aktuálnu situáciu a odzdraví primerane situácii.
2. Používa prosbu, poďakovanie, ospravedlnenie vzhľadom na aktuálnu situáciu.
3. Rešpektuje dohodnuté pravidlá spoločensky prijateľného správania.
4. Správa sa ohľaduplne k deťom i dospelým.

Ľudské vlastnosti a emócie

1. Identifikuje pozitívne a negatívne ľudské vlastnosti.
2. Spolupracuje v skupinovej činnosti na základe osobnostných predpokladov.
3. Sústreď sa na činnosť na základe zapojenia vôľových vlastností.
4. Dokončuje individuálnu alebo skupinovú činnosť.
5. Vyjadruje pocity zo zážitku, vypočutej rozprávky alebo príbehu – pozitívne i negatívne.
6. Reaguje spoločensky prijateľným spôsobom na aktuálne prejavy emócií – pozitívne i negatívne.
7. Opíše aktuálne emócie.

Prosociálne správanie

1. V dialógu vie vypočuť iných (deti i dospelých).
2. Rozlišuje vhodné a nevhodné správanie.
3. Požiada o pomoc, keď si to situácia vyžaduje a poďakuje za pomoc od druhých.
4. Poskytne iným pomoc.
5. Obdarí druhých.
6. Podelí sa o veci.

7. Ocení dobré skutky.
8. Presadzuje sa v hre alebo v činnosti spoločensky prijateľným spôsobom.
9. Nenásilne rieši konflikt.
10. Odmieta nevhodné správanie.
11. Odmieta kontakt s neznámymi osobami.
12. Uvedomuje si na elementárnej úrovni dôsledky svojho správania.
13. Pozná na elementárnej úrovni svoje práva a splniteľné povinnosti.

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb

Hygiena a sebaobslužné činnosti

1. Má osvojené základné hygienické návyky (použitie toalety a toaletného papiera, umývanie rúk po použití toalety, umývanie rúk pred jedlom a po zašpinení sa atď.).
2. Ovláda základné sebaobslužné činnosti.
3. Aktívne sa zúčastňuje na príprave stolovania (desiata, obed, olovrant), používa príbor a dodržiava čistotu pri stolovaní).
4. Udržiava poriadok vo svojom okolí.

7. UČEBNÉ OSNOVY

Učebnými osnovami materskej školy sú vzdelávacie štandardy jednotlivých vzdelávacích oblastí ŠVP.

5.1 Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia

1 Hovorená reč

1.1 KOMUNIKAČNÉ KONVENCIE

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
Aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami – deťmi i dospelými. Reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku), udržuje očný	Spoločné diskusie učiteľka vedie tak, aby rovnomerne zapájala všetky deti do rozhovorov. Menej aktívne deti nenásilnou formou povzbudzuje, poskytuje im príležitosť – priestor a čas – na vyjadrenie, zabezpečuje podpornú	V akých situáciách začína dieťa komunikáciu? Akým spôsobom? Má problémy s nadväzovaním komunikácie? V akých situáciách? Ak používa dialekt, prepína

<p>kontakt, hlasnosť prejavu prispôsobuje situácii.</p> <p>Používanie jazyka prispôsobuje sociálnym situáciám a vzťahom.</p>	<p>spätnú väzbu, aj zo strany ostatných detí.</p> <p>Učiteľka používa a zdôrazňuje význam zaužívaných fráz a slovných spojení pri vyjadrovaní potrieb a želaní, oslovovaní iných osôb (detí, dospelých), v závislosti od situácie, pri formálnej a neformálnej komunikácii (ako je napr. vykanie dospelým osobám, vyjadrenie prosby, poďakovanie druhým).</p>	<p>medzi ním a spisovnou podobou jazyka v závislosti od situácie?</p> <p>V akých situáciách používa dialekt?</p> <p>Akú podobu jazyka uprednostňuje v bežnej komunikácii?</p> <p>Akú podobu jazyka používa počas vzdelávacích aktivít v MŠ?</p>
<p>Pozná a dodržiava základné pravidlá vedenia dialógu.</p>	<p>Učiteľka po dohode s deťmi vymedzí základné pravidlá komunikácie v triede (napr. počúvať, keď druhý hovorí; neskákať mu do reči; prihlásiť sa o slovo), umiestni ich na viditeľné miesto (v podobe piktogramov), dbá na ich dôsledné dodržiavanie.</p>	<p>Rozlišuje medzi neformálnou komunikáciou (s rovesníkmi, súrodencami) a formálnou komunikáciou s dospelými?</p> <p>V akých situáciách (a vo vzťahu k akým osobám) používa vykanie?</p> <p>Používa slová ako „prosím“, „ďakujem“ primeraným spôsobom?</p> <p>Uvedomuje si, že niektoré slová sa nemajú používať?</p> <p>Ako často a v akých situáciách používa hanlivé slová? Aké?</p> <p>Používa ich len v komunikácii s rovesníkmi?</p> <p>Používa ich aj v prítomnosti dospelých?</p> <p>Ako sa správa k osobe (dieťaťu alebo dospelému), s ktorou hovorí?</p> <p>Počúva ho, keď hovorí?</p> <p>Čaká, kým druhý dopovie, čo chce povedať?</p> <p>Ako získava slovo?</p> <p>Kladie doplňujúce otázky?</p> <p>Čaká na ich zodpovedanie?</p> <p>Zotrúva v téme komunikácie?</p> <p>Dodržiavanie ktorých pravidiel komunikácie mu spôsobuje problémy?</p>

1.2 ARTIKULÁCIA A VÝSLOVNOSŤ

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
Vyslovuje správne, zreteľne a plynule všetky hlásky a hláskové skupiny.	Pri hlasnom čítaní deťom učiteľka dbá na zreteľnú artikuláciu. Krátke literárne útvary (básničky, riekanky, vyčítanky) si deti osvojujú spamäti, recitujú ich s dôrazom na správnu výslovnosť. Jazykové hry spestruje učiteľka využívaním špecifických riekaniek so zameraním na precvičovanie problematických spoluhlások (sykaviek, slabikotvorných spoluhlások r, í, l, í, a pod.).	Ako sa správa počas čítania? Sleduje učiteľku pri rozprávaní? Sleduje učiteľku pri čítaní? Ako dlho udrží pozornosť pri počúvaní? Ako reaguje na čítané? Ako vyslovuje jednotlivé hlásky? S výslovnosťou ktorých hlások má problémy? Vyslovuje správne sykavky (s, c, z, dz, š, č, ž, dž)? Vyslovuje správne slabikotvorné spoluhlásky l/í, r/í ?

1.3 GRAMATICKÁ SPRÁVNOSŤ A SPISOVNOSŤ

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
Formuluje gramaticky správne jednoduché rozvité vety a súvetia.	Jazykové prostredie materskej školy poskytuje dieťaťu vzor spisovnej slovenčiny v jej kultivovanej a vysoko rozvinutej podobe. Dieťa má dostatok príležitostí sledovať, že jazyk používaný v knihách a bežná hovorová reč sa môžu líšiť.	Vníma rozdiely medzi spisovnou a hovorovou podobou jazyka? Ktoré gramatické pravidlá uplatňuje úspešne? S čím má ešte ťažkosti? Vyjadruje sa spisovne, alebo používa dialekt?

2 Písaná reč

2.1 CHÁPANIE OBSAHU, VÝZNAMU A FUNKCIÍ PÍSANEJ REČI

2.1.1 Poznávanie funkcií písanej reči

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
---------------------------	---------------------------	-------------------------

<p>Dokáže jednoducho vysvetliť, prečo je písaná reč dôležitá a uvedie jednoduché príklady.</p>	<p>Učiteľka volí na vzdelávacie aktivity texty rozmanitých žánrov, snaží sa o pestrosť ich využívania. Okrem ľudovej a autorskej poézie, rozprávok a príbehov využíva informačné texty (detské encyklopédie) a ďalšie informačné zdroje, vrátane digitálnych technológií.</p> <p>Prostredníctvom rôznorodých žánrov a ich využívania v rámci vzdelávacích aktivít učiteľka demonštruje funkcie písanej reči tak, aby dieťa získalo predstavu o tom, že písaná reč:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umožňuje dorozumievanie (nad rámec hovorenej reči) v čase neprítomnosti adresáta komunikačného zámeru, - je zdrojom poznatkov, informácií a vedomostí, - je zdrojom zážitkov (emócií, prežívania, fantázie) a umožňuje ich vyjadrovať, - má mnohoraké praktické využitie (napr. uľahčuje a rozširuje možnosti zapamätania si informácií, umožňuje riadenie vlastnej činnosti aj činnosti druhých, poskytuje informácie o praktických činnostiach). <p>Pravidelným čítaním, bohatou ponukou textových žánrov, možnosťou výberu podľa záujmu detí poskytuje učiteľka bohaté zážitky a skúsenosti s čítaním, podporuje pozitívny vzťah ku knihám a písanej kultúre, prispieva k upevňovaniu čitateľských návykov</p>	<p>Prejavuje snahu a záujem o využitie písanej reči? V akých situáciách, za akým účelom?</p> <p>Prejavuje záujem o „písomnú“ komunikáciu s inými? Chce niekomu „napísať“? Snaží sa sformulovať jednoduchý komunikačný odkaz?</p> <p>Hľadá odpovede na otázky, ktoré ho zaujímajú aj v knihách?</p> <p>Ako sa správa v knižnici? Vie podľa obálky vybrať z police vhodnú knižku?</p> <p>Prejavuje pri čítaní emócie? Aké prejavy emócií u neho prevládajú? Prejavuje pri čítaní radosť, smiech, napätie, smútok, zvedavosť? Sú jeho emočné reakcie vo vzťahu k textom primerané?</p> <p>Prejavuje záujem o čítanie písomných návodov k hrám? Dokáže v činnosti podľa prečítaného návodu postupovať?</p> <p>Aké textové žánre uprednostňuje? Akým spôsobom ich využíva?</p>
--	---	---

2.1.2 Porozumenie explicitného významu textu – slovná zásoba

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Vlastnými slovami vysvetlí význam slov, ktoré pozná (napr. opisom, použitím synonymických výrazov, aj negatívnym vymedzením, teda použitím antoným a i.).</p> <p>Odpovedá na otázky vyplývajúce z textu (napr. udalostí, deja, faktov, informácií a i.).</p> <p>Reprodukuje stručne obsah prečítaného textu.</p>	<p>Pri hlasnom čítaní deťom učiteľka dbá na prozódium (intonáciu, prízvuk, tempo, intenzitu, pauzy), moduláciou hlasu zvýrazňuje rozdiel medzi rozprávačom a priamou rečou rôznych postáv.</p> <p>Učiteľka venuje patričnú pozornosť vysvetľovaniu a vyvodzovaniu významov odvodených, nových a neznámych slov.</p> <p>V následných rozhovoroch, vzdelávacích aktivitách a komunikačných situáciách ich učiteľka opakovane používa, vytvára príležitosti na ich zmysluplné používanie deťmi. V slovných hrách (hľadanie protikladov, prirovnaní, tvorba zdobnenín, homonymá, antonymá, synonymá a i.) upevňuje a rozvíja aktívnu slovnú zásobu detí.</p> <p>Počas čítania i po prečítaní textov kladie deťom kontrolné otázky, rekapituluje obsah, udalosti, pri náučných textoch fakty, informácie a nové poznatky (Čo nové sme sa dozvedeli? Podľa čoho vieme, že...?)</p>	<p>Ako reaguje na nové neznáme slová?</p> <p>Pýta sa, ak niečomu nerozumie?</p> <p>Rád používa slová, ktoré sa práve naučil?</p> <p>Ako reaguje na položené otázky?</p> <p>Snaží sa odpovedať, aj keď nevie? Aké stratégie pri tom používa? Háda? Rozmýšľa? Snaží sa spomenúť si?</p> <p>Ako často odpovedá správne? Na aký typ informácií? Pri akých textoch a textových žánroch? V akej oblasti vedomostí vyniká?</p>

2.1.3 Porozumenie implicitného významu textu

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Odpovedá na otázky nad rámec doslovného významu textu a dokáže predvídať dej, domýšľať (dedukovať) obsah, aplikovať informácie z textu v prenesených situáciách a pod.</p> <p>Uvažuje nad informáciami</p>	<p>V rámci rozhovorov a diskusií k čítaným textom kladie učiteľka rôzne typy otázok, podnecuje deti k rozmyšľaniu o obsahu textu, rozvíja a prehĺbuje porozumenie vo viacerých smeroch a rovinách porozumenia.</p> <p>Učiteľka zaraďuje do činností nielen</p>	<p>Ako reaguje na podnety k predvídaniu? Rád si vymýšľa možné scenáre? Vytvára si vlastné predstavy? Ako ich dáva najavo?</p> <p>Sleduje pri čítaní ako sa naplňajú jeho očakávania? Ako na to reaguje? Ako sa menia jeho predstavy</p>

<p>prezentovanými prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, porovnáva ich s vlastnou skúsenosťou a s tým, čo vie z iných zdrojov.</p>	<p>texty publikované v knižnej alebo časopiseckej podobe, ale aj texty a obsahy sprostredkované informačno-komunikačnými technológiami (napr. texty na internete, obsahy, ktoré sú súčasťou televíznych programov, výučbových programov pre digitálne technológie a digitalizovaných hier pre deti a pod.) Okrem otázok na doslovný význam textu vedie deti k: predvídaní obsahu, formulovaniu očakávaní, utváraní predstáv, - domýšľaniu obsahu – vyvodzovaniu možných významov (dedukcii), - chápaniu súvislostí medzi obsahom textu a reálnym svetom, vlastnými skúsenosťami, rozlišovaniu reálnych a nereálnych, fantazijných obsahov, - aplikácii – používaniu informácií z textu v reálnej situácii (uviesť príklad zo života, postupovať podľa inštrukcií, návodu a pod.), - hodnoteniu – posudzovaniu (napr. správnosti – nesprávnosti konania postáv, dobra a zla, čo sa mu páči – nepáči), - vysvetľovaniu a zdôvodňovaní svojich odpovedí (Prečo si to myslíš? Ako to myslíš?), - kladeniu vlastných otázok.</p>	<p>počas čítania?</p> <p>Prispôsobuje svoje očakávania obsahu textu? Sú jeho predpoklady (pod vplyvom textu) čoraz primeranejšie a reálnejšie?</p> <p>Ako pracuje s vlastnou skúsenosťou? Prejavuje sa v jeho odpovediach na otázky? Ako dáva do súvislosti svoje skúsenosti s udalosťami v príbehu? Vie uviesť príklady podobných situácií zo života?</p> <p>Nachádza v čítaných príbehoch súvislosti s reálnym svetom? V akých žánroch?</p> <p>Ako vysvetľuje a zdôvodňuje svoje odpovede? Vie povedať, čo sa mu páčilo/nepáčilo a prečo? Rozlišuje kladné a záporné postavy príbehov? Vie posúdiť ich správanie/konanie? Vie uviesť charakteristické povahové vlastnosti postáv? Uvádza dôvody svojho hodnotenia?</p> <p>Ako reaguje na čítanie náučných textov? Kladie doplňujúce otázky? Je zvedavý na veci, o ktorých sa číta?</p> <p>Aké témy ho najviac zaujímajú? Má záujem dozvedieť sa niečo nové? Rado sa „chváli“ svojimi vedomosťami?</p> <p>Ako sa zapája do rozhovorov a diskusií o čítaní?</p> <p>Reaguje spontánne, alebo len</p>
---	---	---

<p>Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje vo výtvarných činnostiach.</p> <p>Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje v dramatických a hudobno-pohybových činnostiach.</p>	<p>Dôležitou súčasťou pri práci s textami pri spoločnom čítaní sú riadené rozhovory a diskusie (pred, počas, po čítaní). Počas spoločných rozhovorov učiteľka dbá o zapájanie všetkých detí, posmeľuje a poskytuje priestor na vyjadrenie menej aktívnych detí, vyzýva ich, aby sa navzájom počúvali, kladli otázky a odpovedali.</p> <p>Porozumenie čítaných textov sa prehľbuje a upevňuje následnými aktivitami a vzdelávacími činnosťami. Zadania úloh v rámci ostatných vzdelávacích oblastí nadväzujú (v rámci možností) na obsah čítaných textov. Deti majú možnosť vyjadriť svoje pocity, zážitky a získané vedomosti rôznym spôsobom (v rámci výtvarných, hudobno-pohybových či dramatických činností).</p>	<p>na podnet učiteľky?</p> <p>Viac hovorí, alebo viac počúva?</p> <p>Zaujíma sa o názory a odpovede ostatných detí? Ako na ne reaguje?</p> <p>Ako dodržiava pravidlá komunikácie? Ako sa dokáže vyjadriť? Vyjadruje sa spisovne? Celými vetami?</p> <p>Ako sa obsahy čítaných textov prejavujú v produktoch činnosti dieťaťa?</p> <p>Ako sa obsahy čítaných textov prejavujú v produktoch činnosti dieťaťa?</p> <p>Stvára svoje zážitky z čítania vo výtvarných činnostiach, hudobno-pohybových, dramatických a rolových hrách?</p> <p>Aké obsahy textov sa snaží vyjadriť? V akých činnostiach?</p> <p>Znázorňuje konkrétne fakty, udalosti a postavy, vystupujúce v textoch?</p> <p>Vyjadruje svoje pocity, zážitky a emócie? Ako a akými prostriedkami?</p> <p>Ako o nich vypovedá? Vie vysvetliť, čo znamenajú?</p> <p>Sú jeho postrehy v niečom zaujímavé alebo originálne? V čom?</p>
---	--	---

2.1.4 Znalosť žánrov a jazykových prostriedkov písanej reči

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Vníma a vie primerane vysvetliť rozdiel medzi poéziou (básničkou) a prozaickými žánrami.</p> <p>Vie primerane vysvetliť rozdiel medzi fiktívnymi a skutočnými príbehmi zo života.</p> <p>Predvída udalosti deja, zápletku, záver príbehu a opiera sa pri tom o poznanie štruktúry rozprávok, príbehov pre deti a bájok.</p> <p>Dokáže vysvetliť prenesený (symbolický) význam jednoduchých slovných spojení.</p>	<p>Dôležitou súčasťou čítania deťom je predstavenie žánra textu. Učiteľka pred čítaním zvolených textov uvedie, o aký žáner ide, používa zodpovedajúce označenie textov, s ktorými pracuje (učíme sa básničku, ideme čítať rozprávku, povesť, bájku, príbeh, pozrieme sa do encyklopédie, vyhľadáme si informáciu na internete). Charakteristiky jednotlivých žánrov sú predmetom rozhovorov pred čítaním, následne po prečítaní sa dopĺňajú o nové skúsenosti a postrehy.</p> <p>Pri čítaní príbehov učiteľka s deťmi diskutuje, či sa príbeh mohol reálne stať, ktoré prvky deja áno a ktoré nie, aký bol zámer autora knihy z hľadiska žánru textu (či ide o text, ktorý slúži na zábavu, oddych, ponaučenie, získavanie informácií).</p> <p>Pri čítaní detských literárnych útvarov venuje osobitnú pozornosť použitým jazykovým prostriedkom (vysvetľovaniu prenesených významov, symbolov, prirovnaní).</p> <p>Súčasťou rozhovorov môžu byť aj skúsenosti s čítaním v rodine (čo rodičia čítajú deťom, čo čítajú rodičia, súrodenci, aké knihy majú doma), deti majú možnosť nosiť si z domu vlastné obľúbené knihy.</p>	<p>Pozná spamäti niekoľko básničiek?</p> <p>Má svoje obľúbené rozprávky?</p> <p>Aké textové žánre uprednostňuje?</p> <p>Ako pracuje s reálnymi a nereálnymi informáciami v texte?</p> <p>Zaujíma sa o to, čo sa v príbehu mohlo stať a čo nie?</p> <p>Uvedomuje si a nachádza v literárnom texte možné súvislosti s reálnym životom? Robí to na podnet učiteľky alebo spontánne?</p> <p>Začína chápať súvislosti medzi obsahom a formou písanej reči?</p> <p>Všimá si rôzne spôsoby a prostriedky vyjadrovania významov?</p> <p>Ako chápe symbolický význam slov a slovných spojení?</p> <p>Dokáže ho jednoducho vysvetliť?</p>

2.2 CHÁPANIE FORMÁLNYCH CHARAKTERISTÍK PÍSANEJ REČI

2.2.1 Koncept tlaču a znalosť knižných konvencií

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
Na základe ilustrácie rozpráva vlastný jednoduchý príbeh.	<p>Deti majú príležitosť nahliadnuť do knihy v priebehu toho, ako ju učiteľka číta. Všímajú si pritom, že ilustrácia a text spolu súvisia. Spolu s učiteľkou o tejto súvislosti diskutujú. Ilustrácie k textu učiteľka používa na predvídanie deja príbehu a na reprodukciu prečítaného príbehu.</p> <p>Pred čítaním knihy učiteľka oboznamuje deti s tým, kto je autorom knihy a ako sa kniha volá.</p> <p>Pred čítaním knihy učiteľka ukáže deťom, kde v knihe nájdu údaje o knihe a ako ich použije pri orientácii v knihe (názov knihy a autora knihy na titulnej strane – o. i. naznačuje začiatok čítania knihy a správne držanie knihy); obsah (pomáha pri vyhľadávaní príbehu v knihe). Pri opätovnom čítaní knihy sa detí pýta, kde je možné nájsť tieto údaje. Pri individuálnom čítaní alebo čítaní v menšej skupine detí učiteľka prstom ukazuje smer čítania. Vyzýva deti, aby vyhľadali v texte známe (vizuálne zapamätané) slová.</p> <p>Deti si všimajú, ako učiteľka drží knihu, ako v nej listuje, ako číta knihu. Na základe toho potom samé začínajú používať knihu správnym spôsobom, t.j. snažia sa ju čítať s oporou o ilustrácie, sledujú správny smer čítania (zľava - doprava, zhora</p>	<p>Ako reaguje na čítanie známej knihy?</p> <p>Aké otázky kladie pri čítaní novej knihy?</p> <p>Ako komentuje ilustrácie pri čítaní príbehu? Opisuje, čo vidí na obrázku? Dopĺňa na ich základe príbeh? Hľadá súvislosti medzi ilustráciou, textom a vlastnými skúsenosťami?</p> <p>Ako využíva ilustrácie z knihy pri prerozprávaní príbehu? Zameriava sa na udalosti znázornené na ilustráciách?</p> <p>Ako využíva ilustrácie pri tvorbe vlastného príbehu? Domýšľa si udalosti, ktoré nie sú na ilustrácii znázornené?</p> <p>Zaujíma sa o to, ako učiteľka vie, čo je v knihe napísané? Zaujíma sa o to, ako učiteľka vie, kde je v knihe napísaný príbeh? Zaujíma sa o to, ako učiteľka nájde v knihe známy príbeh?</p> <p>Ako si predstavuje, že kniha vzniká?</p> <p>Ako dieťa manipuluje s knihou? Dodržiava dohodnuté pravidlá?</p> <p>Ako dieťa narába s textom pri prvotných pokusoch o „čítanie“? O ktoré prvky</p>

<p>Identifikuje niektoré písmená abecedy.</p>	<p>- nadol), všímajú si slová v texte, vedia nájsť, kde je napísaný názov knihy a jej autor a pod. Deti majú umožnený samostatný prístup ku knihám, najlepšie umiestneným v triednej knižnici. Knihy sú v nej usporiadané systematicky podľa žánru (napr. rozprávkové knihy, knihy s príbehmi pre deti, knihy detskej poézie, detské encyklopédie). Za predpokladu dodržiavania dohodnutých pravidiel (opatrné zaobchádzanie, odkladanie na pôvodné miesto) môžu s knihami voľne manipulovať (prezerat' si ich a listovať v nich). Vo vzdelávacích aktivitách pripravuje priestor na vyhľadávanie kníh v knižnici a informácií v nich.</p> <p>Učiteľka s deťmi diskutuje o tom, ako kniha vzniká, kto a ako sa podieľa na jej vzniku, akým spôsobom sa k nej dostanú čitatelia. Ako súčasť tohto poznávania môžu navštíviť blízku knižnicu.</p> <p>Učiteľka môže písomne označiť hrové kútiky alebo centrá aktivít v triede (knižnica, polička na odkladanie prác detí, ...), na nástenku a informačné plochy v triede umiestňuje krátke oznamy alebo inštrukcie napísané veľkými tlačenými písmenami, pri zadávaní úloh v skupine dáva deťom (5-6 ročným) postup v podobe stručnej osnovy činností (jednoslovné inštrukcie).</p> <p>Tieto informácie dopĺňa piktogramami činností alebo objektov⁴.</p>	<p>knihy opiera jej „čítanie“? Napodobňuje dospelého pri čítaní textu? Ako?</p> <p>Akú podobu majú prvotné predstavy dieťaťa o písaní? Ako a s akým cieľom používa prvotné pokusy o písanie? Píše pre seba? Píše pre druhých?</p> <p>Podpisuje svoje produkty krstným menom? Ak áno, v akej podobe?</p> <p>Dajú sa v jeho „písomnej“ produkcii identifikovať nejaké slová?</p> <p>Usiluje sa o zdokonalenie formy písma – konvenčnú podobu zápisu?</p> <p>Zaujíma sa o poznávanie písmen abecedy? Aké stratégie pri tom volí?</p> <p>Obracia sa na obrázky maľovanej abecedy, keď sa pokúša niečo zapísať? Dokáže s ich pomocou napísať niektoré písmená veľkej tlačenej abecedy?</p> <p>Obracia sa na obrázky maľovanej abecedy, keď chce niečo prečítať? Dokáže s ich pomocou pomenovať niektoré písmená veľkej tlačenej abecedy?</p>
---	--	---

2.2.2 Fonologické procesy a fonologické uvedomovanie

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Sprevádza spievanie piesne alebo recitáciu krátkeho literárneho útvaru rytmickým sprievodom.</p> <p>Rozhodne, či sa dve slová rýmujú.</p> <p>Rozčlení zvolené slová na slabiky.</p> <p>Vyčlení začiatočnú hlásku slova.</p>	<p>Recitovanie básní a spev piesní učiteľka dopĺňa rytmickým sprievodom (napr. tleskaním, rytmizáciou na ľahkoovládateľných hudobných nástrojoch)</p> <p>V texte básní, riekaniek, hádaniek a vyčítaniek deti vyhľadávajú slová, ktoré sú si zvukovo podobné (rýmujú sa), k zadaným slovám vyberajú ďalšie zvukovo podobné slová z radu slov, ktoré ponúka učiteľka alebo navrhujú vlastné slová.</p> <p>Učiteľka pri rytmizácii riekaniek a piesní zdôrazňuje rytmickú štruktúru slova na úrovni slabiky.</p> <p>Vyčlenenie začiatočnej hlásky slova učiteľka modeluje predĺžením doby výslovnosti začiatočnej hlásky alebo jej opakovaným vyslovením (v závislosti od charakteristiky hlásky). Dbá na to, aby deti postupne dokázali základné analyticko-syntetické činnosti so slovami vykonávať samostatne, bez podpory učiteľky.</p>	<p>Ako vníma vzťah medzi slovom a objektom, ktorý označuje?</p> <p>Korešponduje dĺžka zápisu viac s významom (veľkosťou objektu, počtom objektov), ktorý/é označuje?</p> <p>Ako sa orientuje v zvukovej štruktúre slova?</p> <p>Ktoré analyticko-syntetické činnosti so slovami mu robia problém?</p>

2.2.3 Grafomotorické predpoklady písania

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyby dlane a prstov.</p> <p>Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia.</p>	<p>Predpokladom rozvoja tejto oblasti je rozvíjanie jemnej motoriky dieťaťa najmä vo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra (výtvarná výchova) a Človek a svet práce. Prostredníctvom výtvarných a pracovných aktivít na voľnej ploche si dieťa rozvíja vizuálno-motorickú koordináciu pohybu ruky, zápästia a prstov pri jej cielenom pohybe. Pri</p>	<p>Ako narába s kresliacou potrebou pri jej použití?</p> <p>Dokáže koordinovať pohyb kresliacej potreby po papieri na základe predlohy? Dokáže napodobniť intenzitu, dĺžku a tvar línie?</p>

<p>Pri kreslení a grafomotorických činnostiach sedí vzpriamene, vzdialenosť očí od podložky je primeraná.</p> <p>Pri kreslení a grafomotorických činnostiach drží ceruzku správnym spôsobom a vyvíja primeranú intenzitu tlaku na podložku.</p>	<p>využívaní kresliacich potrieb sa dieťa učí regulovať tlak ruky na podložku.</p> <p>V nadväznosti na to si dieťa osvojuje zvládnutie jednoduchých grafomotorických prvkov vyžadujúcich prácu zápästia (o.i. vertikálne línie, horizontálne línie, krivky, slučky) a dlane a prstov (o.i. horný a dolný oblúk, lomená línia, vlnovka, ležatá osmička).</p>	<p>Aké typy grafomotorických prvkov mu robia problémy?</p> <p>Napodobňuje grafickú stránku písomného prejavu dospelých, aj keď ešte nepozná písmená písanej abecedy?</p>
---	---	--

5.2 Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami

1 Čísla a vzťahy

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Vymenuje čísla od 1 do 10 tak, ako idú za sebou.</p> <p>V obore od 1 do 10 pokračuje od náhodného čísla v numerickej postupnosti po číslo 10.</p>	<p>Pomocou jednoduchých básničiek hravou formou učiteľka upevňuje poznanie číselného radu najprv do päť, neskôr do desať. V prípade zostupného radu využíva rôzne bežné aktivity – „odštartovanie“, odpočítavanie a pod.</p> <p>Požaduje vymenovanie číselného radu aj od ľubovoľného čísla.</p>	<p>Pri každom matematickom pojme si môže učiteľka o dieťaťi klásť nasledovné otázky:</p> <p>Prejavuje záujem o konkrétny matematický pojem, alebo má tendenciu sa mu vyhýbať ?</p> <p>Zaujal ho konkrétny matematický pojem? Aké otázky pri ňom kladie, aké má komentáre?</p> <p>Rozumie správne konkrétnemu matematickému pojmu? Správne reaguje pri jeho vyslovení? Používa ho pri komunikácii s učiteľkou, s ostatnými deťmi?</p> <p>Pri akých aktivitách využíva konkrétny matematický pojem, akým spôsobom? Ako často ho využíva mimo matematických aktivít, v bežnom živote?</p>

<p>V obore do 10 určí počítaním po jednej počet predmetov v skupine.</p> <p>V obore do 10 vytvorí skupinu predpísaných predmetov s určeným počtom a zo skupiny predmetov oddelí skupinu s určeným počtom.</p> <p>V obore do 6 pomocou hmatu alebo sluchu určí počet predmetov v skupine a vytvorí skupinu predmetov s určeným počtom.</p>	<p>Učiteľka deťom umožňuje, aby sa stretávali s najrôznejšími situáciami, pri ktorých sa určuje počet predmetov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usporiadaných aj neusporiadaných, - všetkých aj len s danou vlastnosťou, - ktoré sú neustále k dispozícii, ale aj takých, ktoré sú k dispozícii len určitý čas. <p>Pri menej prehľadných situáciách ukazuje, ako si pri zisťovaní počtu môžeme pomáhať chodením pomedzi predmety, úpravou objektov (zmena polohy, robenie značky, na započítanom objekte) a vytvára príležitosti na ich osvojenie si deťmi.</p> <p>Učiteľka deťom umožňuje, aby sa stretávali s najrôznejšími situáciami, pri ktorých sa počet objektov zisťuje len pomocou:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hmatu (napr. pod dekou, v rukách za chrbtom, so zakrytými očami,...); - sluchu (dieťa určuje slabiky v slove; rôzne zvuky – počet tlesknutí , dupnutí, zaťukaní, úderov na bubon, triangel, ...). <p>Zisťovanie počtu umožňuje učiteľka deťom využívať v rôznorodých prostrediach (tieto prostredia využíva aj na zadávanie úloh, ktoré nemajú riešenie, alebo majú viac riešení), ako napríklad sú:</p>	<p>Používa konkrétny matematický pojem v otázkach a pokynoch? Ako často? Úspešne?</p> <p>Zároveň pri všetkých týchto sledovaniach v časovom horizonte môže pozorovať, ako sa vyvíja</p> <ul style="list-style-type: none"> - spontánnosť, - frekvencia - úspešnosť jeho používania (od nesprávneho cez čiastočne správne až po správne používanie, či sa postupne menej mýli, či objavuje chyby u iných a u seba). <p>Pri každej matematickej aktivite si učiteľka môže o dieťati klásť nasledujúce otázky:</p> <p>Zapája sa do konkrétnej matematickej aktivity? Do akej miery ju iniciuje? Pridáva sa ku aktivite spontánne? Je v nej úspešný? Čo ho na nej baví a čo nie?</p> <p>Vie pri konkrétnej aktivite diskutovať, klásť otázky? Pokúša sa o argumentáciu? Sú jeho vystúpenia správne, alebo sa vyjadruje nepresne? Aký typ pomoci potrebuje na zvládnutie konkrétnej aktivity?</p> <p>Vykazuje rastúcu úspešnosť v konkrétnej aktivite?</p> <p>Zvyšuje sa jeho sebavedomie/istota pri činnosti (menej sa mýli, objavuje chyby)? Zároveň pri všetkých týchto sledovaniach môže pozorovať,</p> <ul style="list-style-type: none"> - v ktorých typoch aktivít je úspešný,
---	---	--

<p>Pridá ku skupine a odoberie zo skupiny skupinu s daným počtom.</p> <p>Pomocou určovania počtu rieši kontextové úlohy s jednou operáciou, kde sa pridáva, odoberá, dáva spolu a rozdeľuje.</p>	<p>- stolné hry, kde sa činnosť odvíja od hľadania a prikladania dielikov s rovnakým počtom (princíp domina) až po hry, kde sa pohybuje hracia figúrka na základe počtu,</p> <p>- hry so symbolickými peniazmi a tovarom (zistiťovanie ceny nákupu, porovnávanie cien nákupov, koľko nám chýba, koľko je navyše), rozmieňanie (aj na predpísaný počet), čo sa dá kúpiť za peniaze (aj pre predpísaný počet kusov tovaru),</p> <p>- prostredia iných vzdelávacích oblastí.</p> <p>Precvičovacie aktivity na určovanie počtu organizuje aj formou rôznych hier a súťaží v menších skupinkách, napr. pre trojice (jeden v určenej forme vytvára počet, druhý ho určuje a tretí určuje, či to prvý a druhý urobil správne; v činnostiach sa striedajú).</p> <p>Učiteľka oboznamuje deti s tým, ako sa dá postupné zistiťovanie jednotlivých počtov využiť pri riešení jednoduchých úloh, kde sa pridáva, odoberá, dáva spolu a rozdeľuje.</p> <p>Učiteľka vytvorí deťom dostatok príležitostí stretávať sa s používaním rôznych symbolov, modelov pri riešení týchto úloh, vedie ich k tomu, aby ich postupne aj samy začali používať pri riešení jednoduchých abstraktnejších úloh (ovečky budú zelené kocky, miesto každého zajaca nakreslíme klietku, v ktorej je, ...).</p> <p>Učiteľka vytvára situácie, kde sa rozdeľuje na dve alebo tri časti s rovnakým počtom a nechá deti úlohu riešiť intuitívne (bez počítania). Následne vedie deti ku kontrole, či sú skupiny správne rozdelené. Pri tom sa deti stretávajú</p>	<p>- či to súvisí so záujmom o túto aktivitu.</p> <p>Vidí v jednotlivých číslach univerzálny model pre počet? Vie to použiť pri riešení úloh? Zlepšuje sa vo využívaní rôznych symbolov, modelov? Ako často a do akej miery ich používa správne?</p>
--	--	--

<p>Pre dve skupiny určí, kde je viac, kde je menej alebo rovnako veľa predmetov podľa zisteného počtu v skupinách (do 10 prvkov v skupine).</p> <p>Pre dve skupiny určí, kde je viac, kde je menej alebo rovnako veľa predmetov bez určovania ich počtu.</p> <p>Bez zisťovania počtu predmetov manipuláciou rozdelí skupinku na 2 alebo 3 skupinky s rovnakým počtom.</p> <p>Bez zisťovania počtu rozdelí (ak to ide) skupinku obrázkov na 2 skupinky s rovnakým počtom.</p>	<p>aj s možnosťou, že sa skupiny zadaným spôsobom rozdeliť nedajú (riešenie neexistuje).</p> <p>Učiteľka deťom ukazuje, že striedavým značením po jednom v dvoch skupinách (dávaním do dvojíc) môžeme aj bez určovania ich počtu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnať počty dvoch skupín, - vytvoriť rovnako veľa objektov ako má určená skupina objektov, - rozdeliť (pokiaľ to ide) skupinu obrázkov na dve časti s rovnakým počtom. 	
--	---	--

2 Geometria a meranie

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Určí (označí) objekt na základe popisu polohy pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...).</p> <p>Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti,</p>	<p>Učiteľka umožňuje deťom využívať orientáciu v priestore, rovine a rade v rôznorodých situáciách a hrách. Pritom sa snaží o rozvíjanie všetkých pojmov spojených s orientáciou.</p> <p>Iniciuje činnosti, pri ktorých deti spontánne opisujú polohu objektu, prípadne ho umiestňujú na dané miesto (skrývačky).</p>	

<p>obrázka ...) opíše polohu objektu, umiestni predmet podľa pokynov, dá pokyn na umiestnenie predmetu na určené miesto.</p> <p>Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...) dokreslí obrázok podľa pokynov, dá pokyn na dokreslenie obrázka na určené miesto.</p> <p>Určí (aj len hmatom), pomenuje a vymodeluje guľu, kocku, valec.</p> <p>Postaví stavbu z primeraného množstva (do 10) stavebnicových dielcov podľa predlohy, podľa pokynov, na danú tému.</p> <p>V skupine útvarov identifikuje (aj hmatom) kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník.</p> <p>Približne nakreslí kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník.</p>	<p>Učiteľka pomocou modelov, neskôr aj obrázkami predstavuje geometrické útvary, jednoducho opíše ich vlastnosti, necháva ich deti opakovane identifikovať.</p> <p>Umožňuje využívať rôzne stavebnice na stavanie a skladanie podľa predlohy, podľa popisu, podľa určených pravidiel, na danú tému. Organizuje aj situácie, kde rozhodujúcim zmyslom je hmat.</p> <p>Vedie deti k tomu, aby skúšali popisovať daný geometrický objekt, hľadali spoločné aj odlišné vlastnosti dvoch konkrétnych geometrických objektov, vedeli zdôvodniť, prečo daný objekt nemôže byť určený objekt (a to aj len pomocou hmatu).</p> <p>Iniciuje činnosti, pri ktorých sa deti s rovinnými útvarmi stretávajú predovšetkým prostredníctvom telies (napríklad otáčanie stien telesa, obkresľovanie (kreslenie pôdorysu), prestrkávanie telies cez „tesné“ otvory, ...).</p> <p>Vedie deti k tvorbe najmä rovinných útvarov. Umožňuje pri tom používať čo najrôznejšie formy (kreslenie, strihanie, lepenie , skladanie, lámanie, modelovanie, ...).</p>	
--	--	--

<p>Poskladá z primeraného množstva útvarov obrázkov podľa predlohy, pokynov a na danú tému.</p> <p>Nakreslí, rozlíši, vymodeluje a pomenuje rovnú a krivú čiaru.</p> <p>Využíva čiarový pohyb na spájanie bodov do obrazcov, kreslenie obrysov či identifikáciu cesty v obraze (v bludisku, na jednoduchej mape).</p> <p>Na základe pokynov daných pomocou symbolov ↓, ←, →, ↑ (alebo pomocou iných dohodnutých symbolov pre pohyb v štvorcovej sieti) sa dokáže pohybovať v štvorcovej sieti.</p> <p>Odmeria vzdialenosť a určený rozmer predmetu (v skutočnosti, aj na obrázku) odhadom a pomocou určenej aj zvolenej neštandardnej jednotky (krok, dľaň, pomocný predmet). Výsledok merania vysloví počtom použitých jednotiek merania (v obore do 10).</p> <p>Odhadom aj meraním porovná dva predmety podľa veľkosti určeného rozmeru (dĺžka,</p>	<p>Precvičovacie aktivity na určovanie objektu a jeho vlastností organizuje aj formou rôznych hier a súťaží v menších skupinkách, napr. pre trojice (jeden určí, aké teleso má vybrať, druhý to vykoná a tretí určuje, či to prvý a druhý urobil správne; v činnostiach sa striedajú).</p> <p>Iniciuje činnosti, pri ktorých sa kreslia, obťahujú rovné, krivé aj uzavreté čiary rôznej hrúbky.</p> <p>Na kreslenie čiar organizuje rôznorodé činnosti a hry, ako napríklad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - riešenie bludísk, - postupné spájanie obrázkov v určenom poradí nepretínajúcimi sa čiarami, - spájanie dvojíc určených (popísaných) dvojíc obrázkov nepretínajúcimi sa čiarami, - nájdenie druhého konca čiary. <p>Zabezpečí, aby deti používali kartičky so symbolmi ↓, ←, →, ↑ (alebo kartičky s inými dohodnutými symbolmi pre pohyb v štvorcovej sieti) a aj pomocou spojených pokynov (napríklad: najprv 3krát ← a potom 2-krát ↑).</p> <p>Učiteľka predstavuje deťom meranie prostredníctvom jednoduchých hier, v ktorých porovnávajú či určujú dĺžku predmetov a porovnávajú či určujú vzdialenosť (napríklad krokmi, dľaňami, pomocnými predmetmi a pod.). Iniciuje opakovanie týchto meraní a diskutuje s deťmi o nepresnosti merania.</p> <p>Umožní deťom, aby merali pomocou neštandardných jednotiek dĺžky (napr. špagátu či prúžku papiera).</p>	
---	---	--

<p>výška, šírka, hrúbka). Výsledok porovnania vysloví pomocou stupňovania prídavných mien (dlhší, kratší, širší, nižší, užší...).</p> <p>Pri usporiadaní 3 predmetov určí predmet s najväčším zvoleným rozmerom. Túto skutočnosť vysloví pomocou slov s predponou naj (najdlhší, najkratší, najužší, najtenší ...).</p> <p>Usporiada podľa veľkosti určeného rozmeru 3 až 4 predmety.</p> <p>V usporiadanom rade určí objekt na základe slov prvý, druhý, tretí, štvrtý, posledný, predposledný, pred, za, hneď pred a hneď za.</p> <p>Opíše polohu predmetov v usporiadanom rade a umiestni v ňom predmet podľa týchto pokynov.</p>	<p>Vytvára rôzne situácie na porovnávanie predmetov (pri porovnaní viacerých predmetov aj vyberanie naj...) pomocou veľkosti zvoleného rozmeru (dĺžka, výška, šírka, hrúbka...) a to odhadom aj meraním. Pri porovnávaní odhadom robia deti kontrolu odhadu meraním.</p> <p>Učiteľka nechá deti porovnať a usporiadať útvary v ich celkovej veľkosti a jednotlivých rozmeroch.</p> <p>V bežných situáciách zo života (príchod pretekárov do cieľa, čakanie v rade na obed, na lístky) a v rozprávkových situáciách (O rukavičke, O pampúšikovi) učiteľka spolu s deťmi popisuje polohu osôb, postáv ... pomocou daných pojmov. Dramatizáciou vedie deti k orientácii v usporiadanom rade.</p>	
--	---	--

3 Logika

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Vytvorí (nakreslí) podľa daného vzoru (do 6 objektov) alebo pravidla jednoduchú postupnosť objektov.</p> <p>Pokračuje vo vytvorenej postupnosti predmetov alebo nakreslenej postupnosti</p>	<p>Učiteľka zabezpečí, aby deti absolvovali čo najrôznejšie činnosti a formy dopĺňania pravidelností a určovaní vzorov.</p> <p>Organizuje činnosti, kde deti opakujú pravidelne sa meniace zvuky (hovorené, napríklad la, li, li, la, li, li, la, prípadne pravidelné zvuky vyťukávajú, bubnujú,</p>	

<p>obrázkov. Predmety môžu byť celkom odlišné, alebo sa líšia iba farbou či veľkosťou.</p> <p>Objaví a jednoducho opíše pravidlo postupnosti.</p> <p>Rozhodne o pravdivosti (áno/nie, platí/neplatí) jednoduchých tvrdení.</p> <p>Rozhodne, či daný objekt má/nemá danú vlastnosť.</p> <p>Zo skupiny objektov vyberie všetky objekty s danou vlastnosťou (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.).</p> <p>Roztriedi objekty v skupine na základe určenej vlastnosti (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.).</p> <p>Vytvorí dvojicu objektov na základe danej logickej súvislosti.</p>	<p>vydupávajú a pod.).</p> <p>Organizuje hry, kde deti opakujú pravidelne sa meniace jednoduché činnosti (napríklad drep, drep, vzpažiť a pripažiť, napríklad drep, drep, vzpažiť a upažiť ...).</p> <p>Prepája úlohy na pravidelnosť s estetickým vnímaním a bežným životom. Iniciuje hľadanie pravidelností okolo nás. Deti identifikujú vzor, ktorý sa opakuje napríklad na oblečení, v rôznej výzdobe, v prírode. Identifikujú postupnosť (napríklad po lete príde vždy jeseň), v určitej postupnosti vzorov môžu identifikovať dvojicu vzorov, ktoré vždy idú po sebe a pod.</p> <p>Umožní deťom vytvárať pri stavbách pravidelnosť (napríklad vyplň rám týmito kockami tak, aby sa červená a modrá kocka nestretávali a pod.).</p> <p>Postupne prenáša zodpovednosť za rozhodovanie (je to dobre, má to dobre a pod.), pri vhodných úlohách iniciuje kontrolu nájdených riešení.</p> <p>Snaží sa aj pri bežných situáciách a činnostiach nechať deti triediť a vyberať objekty s danou vlastnosťou (rozdeľte autá na nákladné a osobné, jednu skupinu budú tvoriť dievčatá, čo majú na sebe niečo žlté a pod.).</p>	
---	---	--

4 Práca s informáciami

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Ovláda základy práce s digitálnymi technológiami, vie ovládať digitálne hry či používať digitálne animované programy určené pre danú vekovú skupinu a pod.</p> <p>Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možností konkrétnej materskej školy), ktorá simuluje pravouhlý pohyb v štvorcovej sieti (po štvorčekoch aj po vrcholoch), vie pomocou tlačidiel prejsť určenú trasu a to aj s prekážkami, pri tom zbiera a ukladá určené predmety, dodržiava správne poradie činností. Naraz dokáže naplánovať až 4 kroky takejto cesty.</p> <p>Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možností konkrétnej materskej školy), vie kresliť, farebne vyplňať uzavreté plochy, vyberať a umiestňovať obrázky.</p>	<p>Učiteľka využíva digitálne pomôcky pre predškolský vek, ktoré má materská škola k dispozícii na zoznamovanie sa a ovládanie základných činností, ktoré poskytujú špeciálne podrobnejšie ovládanie digitálnych pomôcok a hier, ktoré stimulujú:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyb po štvorcovej sieti, - vyfarbovanie čiar a uzavretých plôch, - hľadanie a prenášanie predmetov na určené miesto. <p>Podľa možností materskej školy vytvára maximálny priestor na zoznamovanie sa a ovládanie tých digitálnych pomôcok a hier, ktoré umožňujú plánovanie viacerých krokov.</p>	

5.3 Vzdelávacia oblasť Človek a príroda

1 Vnímanie prírody

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Rozpráva o prírodných reáliách známeho okolia.</p> <p>Triedi prírodné reálie podľa rôznych identifikovaných znakov.</p> <p>Odlišuje živé od neživých súčastí prírody.</p> <p>Vymenuje ročné obdobia.</p> <p>Uvedomuje si zmeny v prírode počas roka.</p> <p>Identifikuje prvky počasia a realizuje krátkodobé pozorovania zmien v počasí.</p>	<p>Učiteľka vytvára situácie, v ktorých majú deti možnosť prezentovať aktuálne predstavy o prírodných javoch, predmetoch a situáciách.</p> <p>Porovnáva detské predstavy a zdôrazňuje rozdiely.</p> <p>Určuje kategórie triedenia rôznych prírodných objektov a zisťuje, do akej miery deti pri triedení premýšľajú.</p> <p>Vytvára situácie, v ktorých je úlohou detí triediť prírodné objekty podľa znaku, ktorý si určia deti a zisťuje, ako exaktne pracujú so zvoleným kritériom.</p> <p>Špeciálne sa venuje odlišovaniu živej a neživej prírody, diskutuje s deťmi o prejavoch života.</p> <p>Učiteľka sa rozpráva s deťmi o pozorovateľných zmenách v prírode, ktoré nastávajú v dôsledku zmien ročných období.</p> <p>Učiteľka diskutuje s deťmi o daždi, vetre a oblačnosti, spolu sa venujú jednoduchému krátkodobému pozorovaniu zmien počasia.</p>	<p>Ako sa vyjadruje o prírode?</p> <p>Aké otázky kladie pri pozorovaní prírodných predmetov, javov, situácií?</p> <p>Aká je kresba pozorovanej reality?</p> <p>Čím argumentuje, keď diskutuje o svojej predstave, vysvetlení pozorovaného prírodného javu, predmetu, pozorovanej situácie?</p> <p>Ako triedi prírodné objekty v prípade určeného kritéria triedenia?</p> <p>Ako vyjadruje svoje predstavy o prírodných javoch, predmetoch, situáciách?</p> <p>Ako manipuluje so živými organizmami?</p> <p>Čo si všíma na prírodných reáliách? Je voči prírodnému prostrediu zvedavé?</p>

2 Rastliny

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Identifikuje rôznorodosť rastlinnej ríše.</p> <p>Uvedie potravinový a technický úžitok niektorých úžitkových rastlín a húb.</p> <p>Rozpozná rôzne druhy ovocia a zeleniny a uvedomí si význam ich konzumácie pre správnu životosprávu.</p> <p>Uvedie niektoré životné prejavy rastlín.</p>	<p>Učiteľka vytvára také situácie, v ktorých deti porovnávajú jednotlivé časti rôznych rastlín, napríklad stoniek, listov, kvetov, koreňov, či plodov. Uvažujú spolu nad významom rôznorodosti.</p> <p>Učiteľka sústreďuje pozornosť detí na hľadanie spoločných a rozdielnych znakov rôznych rastlín, používa na to rastliny blízkeho okolia (školský dvor), resp. rastliny, ktoré deti poznajú (s dôrazom na úžitkové, liečivé rastliny).</p> <p>Učiteľka dáva dôraz na spoznávanie vybraných liečivých a jedovatých rastlín. Venuje sa objasneniu úžitku z pestovania rastlín a upozorňuje na nebezpečenstvo, ktoré predstavujú jedovaté rastliny.</p> <p>Učiteľka vedie deti k rozpoznávaniu (podľa reálnej rastliny alebo jej realistického zobrazenia) vybraných poľnohospodárskych rastlín typických pre danú lokalitu.</p> <p>Učiteľka diskutuje s deťmi o rôznych druhoch ovocia a zeleniny, objasňuje spôsob získavania lokálnych druhov ovocia a zeleniny tak, aby si deti uvedomili, že ovocie a zelenina sú rastlinného pôvodu a získavajú sa pestovaním v záhradách, sadoch a na poliach.</p> <p>Venuje sa aktivitám zameraným na skúmanie klíčenia a rastu rastlín ako dvoch špecifických procesov. Vedie</p>	<p>Aké otázky kladie pri pozorovaní rastlín?</p> <p>Aká je kresba pozorovanej reality (napr. snaží sa zachytiť do kresby detaily rastliny, ktorými je daná rastlina špecifická; vie zachytiť svoj predpoklad o klíčení rastlín kresbou; vie zakresliť výsledok pozorovania)?</p> <p>Ako triedi rastliny v prípade určeného kritéria triedenia (napr. sústreďuje sa pri triedení rastlín na porovnávanie veľkosti, tvaru a farby jej rôznych častí – koreň, stonka, list, kvet plod)?</p> <p>Ako zdôvodňuje triedenie predmetov, ak je jeho úlohou vytvoriť kritérium triedenia objektov (napr. triedi listy rastlín podľa veľkosti a po vytriedení zdôvodní, ukáže na predmete, prečo zaradil list do skupiny veľkých listov rastlín)?</p> <p>Ako vyjadruje svoje predstavy o prírodných javoch, predmetoch, situáciách (napr. má snahu vyjadriť predstavu o podmienkach klíčenia semien tak, aby bola poslucháčmi pochopená)?</p> <p>Ako manipuluje s rastlinami ako živými organizmami?</p>

<p>Opíše podmienky zabezpečujúce klíčenie a rast rastliny.</p>	<p>deti tak, aby si uvedomili, že klíčenie a rast rastliny sú prejavom jej života.</p> <p>Klíčenie a rast rastlín vysvetľuje na príklade pestovania vybraných poľnohospodárskych plodín; venuje sa objasňovaniu spôsobu rozmnožovania rastlín.</p> <p>Vytvára aktivity, v ktorých deti spoznávajú úžitok z húb (kvasnice, jedlé huby), ale uvedomia si aj ich nebezpečenstvo (plesne, jedovaté huby).</p>	
--	---	--

3 Živočíchy

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše.</p> <p>Identifikuje niektoré životné prejavy živočíchov.</p> <p>Na základe pozorovania identifikuje rozdiely medzi živočíchmi v spôsobe ich pohybu.</p> <p>Vie, že rôzne druhy živočíchov vyžadujú pre svoj život rôzne druhy potravy.</p> <p>Rozpoznáva mláďatá vybraných živočíšnych druhov a pomenúva ich.</p> <p>Opíše spôsoby starostlivosti o niektoré živočíchy.</p> <p>Identifikuje rôznorodosť spôsobu života živočíchov.</p>	<p>Učiteľka vedie deti k pozorovaniu a porovnávaniu rôznych živočíchov podľa vonkajších znakov ich tel, podľa rôznych spôsobov ich pohybu v prostredí, podľa rôzneho spôsobu získavania potravy a k porovnávaniu podmienok, v ktorých rôzne živočíchy žijú.</p> <p>Pri pozorovaní živočíchov sa zameriava na tie, ktoré sa nachádzajú v blízkom okolí (napr. na školskom dvore) alebo na tie, s ktorými majú deti skúsenosti (rôzne druhy hmyzu, živočíchy chované pre úžitok), resp. sú v blízkom okolí pozorovateľné.</p> <p>Učiteľka vedie deti k spoznávaniu spôsobu života vybraných druhov živočíchov (napr. mačka, dážd'ovka, motýľ).</p>	<p>Aké otázky kladie pri pozorovaní živočíchov?</p> <p>Ako triedi živočíchy v prípade určeného kritéria triedenia (napr. sústreďuje sa pri triedení živočíchov na určené znaky)?</p> <p>Ako zdôvodňuje triedenie živočíchov, ak je jeho úlohou vytvoriť kritérium ich triedenia s cieľom ich detailného pozorovania (napr. triedi podľa spôsobu pohybu živočíchov; podľa počtu končatín a pod.)?</p> <p>Ako manipuluje so živými organizmami?</p> <p>Čo si všíma na živočíchoch</p>

4 Človek

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Opíše ľudské telo v základných anatomických kategóriách.</p> <p>Opíše základné fyziologické funkcie ľudského tela – dýchanie, trávenie, pohyb, krvný obeh, zmyslové vnímanie.</p>	<p>Učiteľka vytvára situácie, v ktorých učí deti rozpoznávať a pomenovávať základné pozorovateľné anatomické kategórie.</p> <p>Venuje sa objasňovaniu prejavov života človeka (dýchame, prijímame potravu, vylučujeme nepotrebné zvyšky, pohybujeme sa, rastieme a pod.).</p> <p>Diskutuje s deťmi o procesoch, ktoré prebiehajú v ľudskom tele: dýchanie, trávenie, krvný obeh, zmyslové vnímanie.</p> <p>V diskusii sa zameriava na identifikáciu aktuálnych predstáv detí o uvedených procesoch a predstavu rozvíja na základe skúmania vnímateľných prejavov uvedených fyziologických funkcií (napr. skúmajú, ako zistíme, že človek dýcha; pozorujú prejavy trávenia a vylučovania; pozorujú a zisťujú, ako sa prejavuje srdcová činnosť v pokoji a pohybe; skúmajú, ako a čím spoznáваме prostredie a pod.).</p>	<p>Aké otázky kladie pri pozorovaní vlastného tela?</p> <p>Aká je kresba predstavy dieťaťa o fungovaní ľudského tela (napr. snaží sa zachytiť do kresby skúsenosti a zistené informácie; sústreďuje sa pri tvorbe nákresu na reálne prvky; má snahu vysvetľovať svoju kresbu)?</p> <p>Ako vysvetľuje fungovanie ľudského tela?</p> <p>Čo si všíma na ľudskom tele?</p>

5 Neživá príroda

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Uvedie príklady, kde sa v prírode nachádza voda.</p> <p>Pozná význam vody pre rastliny, živočíchy a človeka.</p> <p>Uvedie príklady javov, v ktorých je možné vnímať prítomnosť vzduchu.</p> <p>Opíše Zem ako súčasť vesmíru.</p>	<p>Učiteľka zisťuje predstavy detí o prítomnosti vody v prírode, vedie ich k pozorovaniu prítomnosti vody v kvapalnom, pevnom aj plynnom skupenstve (bez zavedenia pojmov).</p> <p>Diskutuje s deťmi o význame vody pre človeka, rastliny a živočíchy, pričom súčasťou diskusie je aj problematika znečistenia vody rôznymi látkami, ktoré je aj nie je možné vo vode vidieť, či inak vnímať (čuchom, hmatom a pod.). Napríklad vedie deti k porovnávaniu vody pochádzajúcej z rôznych zdrojov. Špecifikuje pitnú vodu a objasňuje nebezpečenstvo pitia vody z neznámych zdrojov.</p> <p>Učiteľka s deťmi diskutuje o prejavoch pohybu vzduchu, ktoré poznajú z bežného života (prievan, vietor, pohyb teplého vzduchu nad výhrevnými telesami a pod.). Učiteľka vytvára situácie, v ktorých majú deti možnosť vnímať prítomnosť vzduchu rôznymi zmyslami (napr. fúkanie vzduchu do vody slamkou; vytlačanie vzduchu zo špongie pod vodou, nafukovanie balóna a pod.). Diskutuje s deťmi o význame vzduchu pre život človeka, rastlín a živočíchov.</p> <p>Učiteľka diskutuje s deťmi o ich predstavách o Zemi ako o vesmírnom telese (používa najmä glóbus). Diskutuje s deťmi o rôznych vesmírnych telesách, najmä o Zemi a iných planétach, Slnku a iných hviezdach a o Mesiaci a iných obežniciach planét. Diskutuje o spôsoboch, pomocou ktorých človek skúma vesmír.</p>	<p>Ako dieťa postupuje, aby zistilo o pozorovanom jave, situácii viac?</p> <p>Aké otázky kladie pri pozorovaní prvkov neživej prírody?</p> <p>Ako experimentuje s prvkami neživej prírody?</p> <p>Ako opisuje svoje postupy pri experimentovaní s prvkami neživej prírody?</p> <p>Čo si všíma na prvkoch neživej prírody?</p>

6 Prírodné javy

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Opíše vybrané prírodné javy a podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania (svetlo a tieň, teplo a horenie, topenie a tuhnutie, vyparovanie, rozpúšťanie, zvuk, sila a pohyb).</p>	<p>Učiteľka zisťuje aktuálne predstavy detí o vybraných prírodných javoch a ďalej ich spolu s deťmi skúma:</p> <p>Svetlo a tieň - Identifikujú spolu zdroje svetla a to, ako je možné svetlo vytvoriť. Skúmajú tvorbu tieňa, jeho predlžovanie a skracovanie, pozorovanie tieňa v exteriéri v súvislosti so zdanlivým pohybom Slnka po oblohe a pod.</p> <p>Teplo a horenie - Identifikujú zdroje tepla, diskutujú o tom, ako je možné teplo tvoriť, o podmienkach horenia a následne aj o protipožiarňoch opatreniach a pod.</p> <p>Topenie a tuhnutie - Pozorujú zmenu vlastností látok vplyvom tepla, skúmajú bežne dostupné látky, s ktorými sa bezpečne manipuluje – ľad, čokoláda, maslo a pod.</p> <p>Vyparovanie - Pozorujú zmenu vody na vodnú paru. Učiteľka vedie deti k diskusii o bežne pozorovaných javoch súvisiacich s vyparovaním tak, aby si uvedomovali, čo sa deje s vodou napríklad pri sušení bielizne, vlasov, mláky.</p> <p>Rozpúšťanie látok vo vode – Učiteľka vedie deti ku skúmaniu toho, aké látky sa vo vode rozpúšťajú, kedy sa rozpúšťajú rýchlejšie. Zameriava sa na látky, s ktorými majú deti skúsenosť – cukor, soľ, príprava kávy, čaju. Diskutuje s deťmi o tom, čo sa s látkami stane pri rozpúšťaní, pokúšajú sa získať látky z vody späť.</p>	<p>Aké otázky kladie pri pozorovaní prírodných javov?</p> <p>Čím argumentuje, keď diskutuje o svojej predstave o vysvetlení pozorovaného prírodného javu, situácie?</p> <p>Ako vyjadruje svoje predstavy o vybraných prírodných javoch?</p> <p>Ako experimentuje s prírodnými javmi?</p> <p>Ako opisuje svoje postupy pri experimentovaní s prírodnými javmi?</p>

	<p>Zvuk - Učiteľka vytvára príležitosť na sledovanie rôznych spôsobov vzniku zvukov a o spôsoboch ich zosilňovania a zoslabovania. Deti sa napríklad pokúšajú usmerňovať zvuk papierovými lievikmi alebo skúmajú prenos zvuku po „špagátovom telefóne“.</p> <p>Sily a pohyb – Vytvára situácie, ktoré umožňujú zistiť, ako je možné dostať predmety do pohybu. Deti skúmajú a porovnávajú veľkosť dvoch síl pôsobiacich opačným smerom v ťahu aj tlaku; skúšajú zmeniť smer pôsobenia určitej sily (napríklad proti pádu predmetov, pohybu predmetov v prievane a pod.).</p> <p>Magnetizmus – Učiteľka vedie deti ku skúmaniu toho, ktoré predmety sú priťahované magnetom a ku skúmaniu vzájomného správania sa magnetov voči sebe.</p> <p>Voľný pád predmetov – Učiteľka navodzuje situácie umožňujúce sledovať spôsob pádu predmetov k zemi (rýchlosť pádu rôznych predmetov) a následne sledovať možnosti zrýchlenia a spomalenia pádu predmetov.</p>	
--	---	--

5.4 Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

1 Orientácia v čase

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
Opíše režim dňa.	Učiteľka vedie deti k uvedomovaniu si postupnosti činností, ktoré tvoria v materskej škole a doma režim dňa. Spolu sa o jednotlivých činnostiach rozprávajú a pokúšajú sa zdôvodňovať význam jednotlivých činností.	Ako sa dieťa prispôbuje režimu dňa?

<p>Plynule rozpráva o svojich záľubách aj povinnostiach.</p> <p>Správne používa pojmy včera, dnes a zajtra.</p> <p>Vie, koľko má rokov, pozná ročné obdobie, príp. aj mesiac svojho narodenia.</p> <p>Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka.</p>	<p>Učiteľka sa rozpráva s deťmi o čase strávenom doma a čase strávenom v materskej škole. Spolu sa rozprávajú o význame záľub a deti si svoje záľuby vzájomne porovnávajú. Rozprávajú sa o povinnostiach v rámci režimu dňa (napríklad čistiť si zuby, ísť včas spať).</p> <p>Učiteľka vytvára situácie, v ktorých majú deti možnosť rozvíjať si adekvátne používanie pojmov vyjadrujúcich časové súvislosti, najmä: včera, dnes, zajtra, dávno, teraz, potom (napríklad pri opise zážitkov, záľub, plánov na prázdniny, rodokmeňa a pod.).</p> <p>Vedie deti k tomu, aby sa orientovali v časových súvislostiach dňa, týždňa a roka v spojení s konkrétnymi činnosťami (napríklad režim dňa, oslavy a sviatky, dni pracovného voľna a pod.) a prostredníctvom rozlišovania podstatných znakov (napríklad ročných období, jednotlivých fáz dňa a pod.).</p> <p>Učiteľka sa s deťmi rozpráva o meraní času hodinami a kalendárom. Oboznamuje ich so základnou funkciou hodín a kalendáru (čo merajú, ako sa používajú).</p>	<p>Ako dieťa trávi čas doma, aké má záľuby?</p> <p>Ako dieťa chápe plynutie času prostredníctvom blízkych spomienok a blízkych plánov do budúcnosti (včera, dnes, zajtra)?</p> <p>Ako vníma dieťa minulosť (napr. nezvratnosť situácií)?</p>
--	--	--

2 Orientácia v okolí

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Opisuje interiér a exteriér materskej školy alebo inej známej budovy.</p>	<p>Učiteľka vedie deti k opisu interiéru a exteriéru známych budov pričom sa zameriava na orientáciu v opisovaných budovách. Vedie deti k opisu známych trás, ktorými deti bežne prechádzajú (napríklad cesta z materskej školy na ihrisko, cesta z domu do materskej školy, cesta z domu do obchodu a pod.). Dbá na to, aby deti pri opise trasy uvádzali významné orientačné body a správne</p>	<p>Ako dieťa opisuje rôzne časti svojho mesta alebo dediny?</p> <p>Ako sa orientuje v priestore?</p> <p>Ako dieťa opisuje materskú školu a udalosti odohrávajúce sa v nej?</p>

<p>Opisuje známe trasy na základe orientačných bodov.</p> <p>Uvedie adresu svojho bydliska.</p> <p>Pozná verejné inštitúcie a služby vo svojom okolí a účel, na ktorý slúžia (napr. obchod, polícia, pošta, lekárska ambulancia a iné podľa lokálnych podmienok).</p>	<p>používali predložky orientácie v prostredí (pred, za, okolo, rovno, vpravo, vľavo, hore, dolu a pod.).</p> <p>Učiteľka spolu s deťmi vytvára plán cesty, ktorý spolu zakresľujú. Učiteľka vedie vzdelávanie tak, aby si deti uvedomili význam tvorby plánu cesty.</p> <p>Vedie deti k spoznávaniu obce/mesta, v ktorom sa materská škola nachádza a to prostredníctvom lokálnych inštitúcií a služieb, ktoré sú v obci/meste poskytované. Spolu s deťmi sa rozpráva o spôsobe fungovania a význame vybraných verejných inštitúcií a služieb: obchod, polícia, pošta, lekárska ambulancia a pod.</p>	<p>Akým spôsobom prijíma normy správania viažuce sa k špecifickým situáciám (napr. ako sa správať u lekára, v obchode a pod.)?</p>
---	--	--

3 Dopravná výchova

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Pozná nebezpečenstvá súvisiace s cestnou premávkou.</p> <p>Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa chodcov.</p> <p>Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov</p>	<p>Dieťa ako chodec.</p> <p>Učiteľka sa s deťmi rozpráva o bezpečnom spôsobe pohybu po chodníku – chodenie vpravo. Vedie deti k tomu, aby boli obozretné nielen na ceste, ale aj v blízkosti cesty. Učiteľka umožní deťom prechádzanie cez vyznačený priechod so svetelným zariadením i bez neho.</p> <p>Učiteľka vedie deti k chápaniu rozdielu medzi chodníkom a cestou, k pozeraniu a počúvaniu diania na ceste.</p> <p>Dieťa ako cyklista.</p> <p>Učiteľka vytvára modelové situácie, v ktorých si deti ako cyklisti, kolobežkári, korčuliari precvičujú najmä vzájomnú ohľadupnosť pri</p>	<p>Ako dieťa reaguje na premávku na ceste?</p> <p>Ako si dieťa vyberá miesto na prechod cez vozovku?</p> <p>Akým spôsobom dieťa vyhodnocuje situáciu na ceste?</p>

<p>cestnej premávky týkajúce sa cyklistov, kolobežkárov, korčuliarov.</p> <p>Pozná a dodržiava základné pravidlá správania v úlohe cestujúceho v hromadnej doprave a v úlohe spolujazdca.</p> <p>Pozná rôzne druhy dopravných prostriedkov.</p> <p>Pozná význam vybraných dopravných značiek.</p>	<p>pohybe po chodníku a po ceste ako aj na mieste vyhradenom pre bicyklovanie. Vede ich k používaniu reflexných a ochranných prvkov pri týchto športových aktivitách.</p> <p>Dieťa ako cestujúci v hromadnej doprave a ako spolujazdec.</p> <p>Učiteľka sa venuje pravidlám správania sa dieťaťa v hromadnej doprave a bezpečnému správaniu dieťaťa ako spolujazdca, napr. venuje pozornosť aj nutnému používaniu ochranných prvkov v role spolujazdca.</p> <p>Učiteľka sa s deťmi rozpráva o rôznych spôsoboch dopravy, aj podľa miesta ich pohybu, ďalej podľa ich možností na presun na kratšie a dlhšie vzdialenosti. Rozprávajú sa spolu s deťmi aj o spôsobe ich používania.</p> <p>Učiteľka si s deťmi počas vychádzky všíma dopravné značky, ktoré súvisia s pohybom v role chodcu, cyklistu, korčuliara či kolobežkára. Pozornosť venuje tomu, aby deti poznali význam daných dopravných značiek a dokázali podľa nich konať.</p>	<p>Akým spôsobom dieťa pristupuje k jazde na bicykli alebo na obdobnom športovom náradí (zodpovednosť, agresivnosť, opatrnosť, defenzivnosť)?</p> <p>Ako sa správa dieťa v úlohe cestujúceho v hromadnej doprave</p> <p>Aké poznatky prezentuje o dopravných prostriedkoch?</p> <p>Ako sa dieťa pri dopravnej značke správa?</p>
---	--	--

4 Geografia okolia

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Pri opise krajiny používa pojmy ako vrch, les, pole, lúka, potok, rieka, jazeró, rybník.</p> <p>Pozná najznámejšie prírodné krásy regiónu, napr. rieku, ktorá preteká cez daný región,</p>	<p>Učiteľka spoznáva s deťmi okolie krajiny a venuje sa rozvoju používania pojmov, pomocou ktorých geograficky pomenujeme prírodné prostredie: vrchy, lesy, polia, lúky, potoky, rieky, jazerá, rybníky, najmä konkrétne vzhľadom na vlastný región a pod.</p>	<p>Akým spôsobom si dieťa všíma rôznorodosť krajiny?</p> <p>Ako krajinu opisuje?</p> <p>Akým spôsobom vníma dieťa ako človek pretvára krajinu (stavbami, poľnohospodárstvom a podobne)?</p>

<p>pohorie či vodnú plochu.</p> <p>Pozná najznámejšie prírodné krásy našej vlasti, napr. Vysoké Tatry alebo Dunaj.</p>	<p>Učiteľka vedie riadený rozhovor na tému prírodnej krásy našej vlasti.</p> <p>Rozpráva sa s deťmi o skúsenostiach, ktoré s krajinou majú a o tom, ako človek krajinu mení (napríklad výstavbou miest, priehrad a pod.).</p>	
--	---	--

5 História okolia

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Vymenuje niektoré historicky významné lokálne objekty, napr. hrad, zámok.</p> <p>Uvedie príklad tradičnej regionálnej kultúry podľa miestnych podmienok.</p>	<p>Učiteľka vyberie niektoré historicky významné lokálne objekty, napr. blízky hrad, zámok a venuje sa príbehom, ktoré sa k nim viažu. Prostredníctvom historických pamiatok sprostredkováva deťom minulosť lokality a popri poznávaní historickej hodnoty lokality rozvíja ponímanie o čase.</p> <p>Učiteľka rozpráva a vedie riadený rozhovor o minulosti blízkeho okolia aj prostredníctvom zvykov, tradícií a folklóru, ktoré sa viažu na danú lokalitu. Obsah sprístupňuje napríklad prostredníctvom sviatkov, na ktoré sa lokálne zvyky, tradície a folklór viažu.</p>	<p>Ako sa dieťa vyjadruje k lokálnym zvykom, tradíciám a folklóru?</p>

6 Národné povedomie

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Rozpozná štátne symboly Slovenskej republiky – zástava, hymna.</p> <p>Pozná významné dominanty hlavného mesta Bratislavy, napr. Bratislavský hrad, rieku Dunaj.</p>	<p>Učiteľka vytvára situácie, v ktorých prirodzene predstavuje symboly Slovenskej republiky a podporuje národné povedomie detí tak, aby vnímali slovenskú spolupatričnosť. Využíva rôzne bežne sa vyskytujúce situácie, ako sú napríklad významné medzinárodné súťaže a slovenskú reprezentáciu v nich, národné sviatky či úspechy Slovenska v</p>	

	<p>kultúre, vede a iných oblastiach ľudského pôsobenia (podľa aktuálnych možností). Opíše aj hlavné mesto Bratislavu a jej dominanty.</p> <p>Učiteľka predstavuje príklad úctivého správania sa k štátnym symbolom.</p>	
--	---	--

7 Ľudia v blízkom a širšom okolí

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Vymenuje členov blízkej rodiny, identifikuje príbuzenské vzťahy v blízkej rodine.</p> <p>Predstaví sa deťom i dospelým, oslovuje menom rovesníkov v triede, pozná mená učiteľiek v triede.</p> <p>Nadväzuje adekvátny sociálny kontakt (verbálny i neverbálny) s inými osobami – deťmi i dospelými.</p>	<p>Učiteľka taktne umožní dieťaťu prezentovanie individuálnej skúsenosti o vlastnej rodine, rodinných väzbách (napr. rodičia, súrodenci, starí rodičia, prarodičia) aj na základe využitia fotografií z rodinného prostredia.</p> <p>Učiteľka vedie deti k oslovovaniu rovesníkov menom, aby používali zodpovedajúce oslovenie učiteľiek, riaditeľky materskej školy ako aj nepedagogických zamestnancov.</p> <p>Učiteľka vedie deti k tomu (napr. aj prostredníctvom rolových hier), aby pri nadväzovaní kontaktu s inými osobami využili adekvátne verbálne prejavy – oslovenie, predstavenie sa menom a priezviskom a neverbálne prejavy – očný kontakt, mimiku (aj úsmev), gestikuláciu a pod.</p> <p>Učiteľka umožní deťom nadobudnutie skúsenosti, že medzi nami žijú ľudia so zdravotným znevýhodnením a ľudia s kultúrnou rozmanitosťou.</p>	<p>Ako dieťa rozpráva zážitky z rodinného prostredia?</p> <p>Aké má dieťa kamarátske vzťahy v triede?</p> <p>Akým spôsobom sa dieťa kontaktuje s inými deťmi?</p> <p>Akým spôsobom sa dieťa kontaktuje s učiteľkou?</p> <p>Ak má dieťa zábrany v sociálnom kontakte s druhými, ako sa prejavujú?</p> <p>V akých situáciách dieťa vyhľadáva blízkosť učiteľky?</p> <p>Ako sa dieťa adaptuje na spoločenské prostredie materskej školy?</p> <p>Ako sa dieťa správa k ľuďom so zdravotným znevýhodnením?</p> <p>Ako dieťa prijíma inakosť ľudí z hľadiska multikultúrnej rozmanitosti?</p>

5.5 Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce

1 Materiály a ich vlastnosti

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Vymenúva rôzne prírodné materiály (napr. kameň, drevo, uhlie, slama, šúpolie, perie, vlna a pod.).</p> <p>Vhodne využíva či spracúva materiály pri modelovaní objektov alebo výrobe jednoduchých nástrojov.</p> <p>Opisuje predmety a ich rôzne vlastnosti.</p>	<p>Učiteľka zameriava pozornosť detí na skúmanie vlastností rôznych predmetov a následne sa spolu s deťmi pokúšajú triediť ich podľa materiálov, z ktorých sú vyrobené.</p> <p>Skúmajú spolu rôzne druhy materiálov a zamýšľajú sa nad možnosťou ich použitia, pričom sa prednostne sústreďujú na prírodné materiály: kameň, drevo, uhlie, slama, šúpolie, perie, vlna a pod.</p> <p>Pri zvažovaní možnosti ich využitia pri tvorbe špecifických výrobkov spolu zdôvodňujú využitie vymenovaním vlastností, ktorými sa materiál líši od iných materiálov.</p> <p>Neskôr učiteľka vedie deti k podobnému skúmaniu človekom upravených materiálov: papier, plasty, sklo, kovy, textil a pod. Na základe rozpoznávania rôznych materiálov sa učiteľka snaží viesť deti k rozvoju recyklačných spôsobilostí – k triedeniu odpadu.</p>	<p>Ako opisuje predmety a materiály (napr. porovnáva ich, hodnotí možnosti využitia predmetu, materiálu pri konštruovaní špecifického výrobku)?</p>

2 Konštruovanie

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Chápe technický náčrt ako návod pre vytvorenie predmetu.</p>	<p>Učiteľka poskytuje deťom predlohy predmetov a pomáha im identifikovať predmety podľa predlohy zo súboru predložených predmetov, pričom vedie deti k všímaniu si detailov predmetov, prípadne k dopĺňaniu predlohy o prvky, ktoré dieťa identifikuje na predmete a na predlohe chýbajú (napríklad dieťa doplní obrázok zo</p>	<p>Ako pracuje s náradím (napr. stará sa o používané náradie tak, aby sa zachovala jeho funkčnosť; pracuje s náradím tak, aby neohrozovalo seba ani druhých)?</p> <p>Ako vníma zodpovednosť za poriadok po ukončení aktivity?</p>

<p>Podľa návrhu (schémy, náčrtu, predlohy) zhotoví daný predmet.</p> <p>Pracuje podľa jednoduchého kresleného postupu.</p> <p>Vytvorí jednoduchý výrobok a pomenuje jeho účel.</p> <p>Jednoducho opíše postup zhotovenia vybraných výrobkov.</p>	<p>šálky, ktorú identifikovalo ako predmet zobrazený na náčrte, predlohe; na predlohe doplní chýbajúce tlačidlo z imitácie mobilného telefónu – hračky a pod.).</p> <p>Učiteľka zadáva deťom jednoduché kreslené technologické postupy a pomáha im orientovať sa v nich a postupovať v činnostiach podľa zadanej schémy, náčrtu, predlohy (napríklad sadenie semien, presádzanie kvetov, skladanie papiera, skladanie konkrétnej stavby z kociek alebo inej dostupnej stavebnice a pod.).</p> <p>Učiteľka zadáva deťom jednoduché konštrukčné úlohy, pričom pri ich riešení zapája deti do riešenia jednoduchých technických problémov a to tým, že sa pýta otázky typu „ako?“ (napríklad: Ako postaviť stenu z kociek, aby bola stabilná? Ako vytvoriť loďku, ktorá bude plávať na vode? Ako zložiť papierové lietadlo, aby letelo čo najdlhšie? Ako vytvoriť padák, ktorý spomalí pád predmetu najlepšie? Ako spojiť papiere do „knižky“?). Po dokončení výrobku učiteľka vedie deti k opisu tvorby a účelu vytvoreného výrobku.</p> <p>Tvorivosť pri konštrukčných úlohách podporuje tým, že deti povzbudzuje k diskusii o tom, ako a čím nahradiť chýbajúcu súčiastku z dostupných predmetov a materiálov ich jednoduchou úpravou.</p> <p>Učiteľka dbá na to, aby sa u detí rozvíjal cit pre efektívne, ekonomické a bezpečné postupy práce, čo znamená napríklad minimalizáciu odpadu (ekonomické vystrihovanie a vykrajovanie z rôznych materiálov, ako je papier, plastelína, cesto, hlina a pod.) ale tiež dodržiavanie bezpečnostných pravidiel pri používaní rôznych</p>	<p>Vytvára si po zadaní technickej úlohy vlastné riešenia a postupy (nie odpozerané)?</p> <p>Ako zdôvodňuje svoje postupy práce?</p> <p>Ako skúma predmety (napr. má tendenciu skúmať ich funkčnosť)?</p> <p>Ako (na základe čoho) si vyberá materiály pri konštrukcii špecifického výrobku?</p>
--	--	--

	nástrojov a materiálov.	
--	-------------------------	--

3 Užívateľské zručnosti

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Používa náradie a nástroje pri príprave, úprave predmetu alebo materiálu.</p> <p>Manipuluje s drobnými predmetmi a rôznymi materiálmi.</p> <p>Používa predmety dennej potreby v domácnosti a aj elementárne pracovné nástroje v dielni či záhrade.</p>	<p>Učiteľka vytvára situácie, v ktorých majú deti možnosť spontánne vyberať náradie na prípravu a/alebo úpravu predmetov, prostredia, materiálov. Počas používania náradia a nástrojov vedie deti k ich efektívnemu a bezpečnému spôsobu používania, pomáha zlepšovať spôsobilosť používať nástroje a náradie správne.</p> <p>Učiteľka vedie deti k realizácii činností, pri ktorých dieťa využíva jemnú motoriku, napríklad navliekanie korálok, prevliekanie šnúrok, triedenie drobných predmetov, skladanie papiera a podobne.</p> <p>Učiteľka sa zameriava na rozvoj jednoduchých užívateľských zručností: hrabanie hrablami; prenášanie sypkého materiálu lopatou; skrutkovanie; odťahovanie a priťahovanie matíc kľúčom; strihanie nožnicami; krájanie tupým nožom; otváranie a zatváranie visacieho zámku; viazanie uzla a mašličky; navliekanie ihly a zošívanie tupou ihlou; pranie mydlom; nalievanie tekutín z fľaše a do fľaše (a iné podľa aktuálnych možností školy).</p> <p>V rámci rozvoja užívateľských zručností vedie deti k používaniu základných úkonov potrebných pri používaní rôznych elektronických zariadení: zapnutie a vypnutie počítača; práca s PC myšou,</p>	<p>Ako pozoruje predmety a materiály, s ktorými pracuje (napr. pozoruje skúmaný predmet alebo situáciu do detailu tak, aby zistilo o predmete alebo situácii čo najviac informácií)?</p> <p>Ako pracuje na zadanej úlohe (napr. premyslí si úlohu skôr ako ju začne realizovať; ak má v priebehu riešenia úlohy problém, formuluje otázky a pýta si rady tak, aby mohlo pokračovať; dodržiava stanovené inštrukcie ak je úloha takto postavená; pracuje na zadaní, kým ho nedokončí)?</p> <p>Ako efektívne využíva materiály (napríklad vzhľadom na tvorbu odpadu)?</p>

	<p>klávesnicou, prípadne touchpadom (alternatívne práca s inými digitálnymi technológiami podľa možností – napr. interaktívna tabuľa, tablet, čítačka kníh).</p> <p>Učiteľka spolu s deťmi skúma fungovanie a spôsob využitia vybraných jednoduchých mechanizmov a to na bežne dostupných nástrojoch a zariadeniach: páka (rovnoramenné váhy – vyvažovanie a váženie, hojdačka, nadvihovanie ťažkých predmetov pákou); naklonená rovina (pohyb predmetov po rôzne naklonenej rovine s nákladom, bez nákladu); koleso (pohyb ťažkých predmetov s pomocou kolesa a bez); ozubené kolesá (kuchynský ručný šľahač, bicykel). Pomáha deťom používať uvedené jednoduché mechanizmy pri konštrukčných úlohách.</p>	
--	---	--

4 Technológie výroby

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Identifikuje suroviny potrebné na prípravu niektorých vybraných bežne používaných výrobkov.</p>	<p>Učiteľka sprostredkuje deťom vedomosti o výrobe niektorých vybraných výrobkov (napr. výroba múky z obilia a chleba z múky; výroba masla zo smotany; výroba džúsu z ovocia; výroba recyklovaného papiera z novín; príprava čaju zo sušených bylín; sušenie liečivých bylín, húb a ovocia a pod.), pričom realizovateľné postupy s nimi uskutočňuje a o postupoch spolu diskutujú.</p>	<p>Ako vníma hodnotu technologických zariadení a to, ako človeku v živote pomáhajú?</p> <p>Ako premýšľa o potravinách a ich zdrojoch?</p>

5 Remeslá a profesie

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Pozná niektoré tradičné remeslá.</p> <p>Pozná základnú pracovnú náplň vybraných profesií (napr. lekár, šofér, učiteľ, policajt).</p>	<p>Učiteľka sa venuje diskusii o rôznych tradičných remeslách, pričom sa sústreďuje na aktuálnu skúsenosť detí. Zameriava sa na opis postupu prípravy vybraných produktov tradičných remesiel, napríklad tehliarstvo, hrnčiarstvo, tkáčstvo, košíkárstvo (podľa aktuálnych možností školy). Vybrané jednoduché postupy s deťmi realizuje. Aktivity realizuje tak, aby sa deti zamýšľali nad spôsobom, ako mohli byť jednotlivé produkty tradičných remesiel vytvorené (napr. kde a ako získať materiál na prípravu prúteného košíka, čím materiál prípadne nahradiť a pod.).</p> <p>Učiteľka sa venuje diskusii o rôznych súčasných povolaniach. Moderuje diskusiu o aktuálnych predstavách detí o obsahu pracovnej náplne vybraných povolaní, pričom sústreďuje pozornosť detí na ich aktuálne skúsenosti s danými povolaniami. Sústreďuje sa na obsah pracovnej náplne a význam vybraných profesií: lekár, šofér, učiteľ, policajt (a iné podľa aktuálnych možností sprostredkovania obsahu a významu povolania).</p>	<p>Ako vníma hodnotu peňazí v súvislosti s odvedenou prácou v zamestnaní?</p> <p>Aké remeslá a profesie volí pri spontánných hrách?</p> <p>Ako reprezentuje v hrách na remeslá či profesie pracovnú náplň daných zamestnaní?</p>

5.6 Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra – hudobná výchova a výtvarná výchova

1. Hudobná výchova

1.1 RYTMICKÉ ČINNOSTI

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu v 2/4 aj v 3/4 takte.</p> <p>Realizuje rytmický sprievod k riekankám a piesňam.</p>	<p>Učiteľka s deťmi vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu v 2/4 aj v 3/4 takte. Vyberá a rytmizuje slová, slovné spojenia. Realizuje s deťmi vokálne, inštrumentálne a hudobno-pohybové rytmické dialogické hry v podobe rytmického dialógu a hry na ozvenu či štafetu.</p> <p>Učiteľka spoločne s deťmi vytvára rytmické sprievody k riekankám a piesňam v podobe rytmu, metra či rytmického ostináta, deti vytvárajú rytmickú predohru, medzihru a dohru hrou na tele, alebo využívajú rytmické nástroje Orffovho inštrumentára.</p>	<p>Akú podobu má vokálna rytmizácia riekanky, vyčítanky či básničky?</p> <p>Koľko riekaniek si dieťa pamätá, v akých situáciách ich rytmizuje?</p> <p>Ako rytmizuje slová a slovné spojenia?</p> <p>Ako rytmizované slová a slovné spojenia využíva v rytmickom sprievode k piesni či riekanke?</p> <p>Akým spôsobom najčastejšie vyjadrí rytmickú stránku spievanej piesne?</p> <p>Do akej miery dodrží plynulosť v rytmickom sprievode, či stanovené pravidlo pri hre na rytmickú štafetu?</p>

1.2 VOKÁLNE ČINNOSTI

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Spieva piesne a riekanky.</p>	<p>Učiteľka spieva s deťmi ľudové, detské umelé piesne, riekanky, resp. vhodnú súčasnú hudobnú produkciu pre deti v rozsahu d1- h1 až c1- c2.</p> <p>Učiteľka vytvára u detí návyk správneho speváckeho dýchania realizáciou dychových rozcvičiek a</p>	<p>Aké piesne dieťa rado spieva, aký žáner piesní najviac obľubuje?</p> <p>V akých situáciách dieťa spieva? Spieva aj bez vyzvania?</p>

	<p>hier s dychom.</p> <p>Učiteľka prostredníctvom hlasových rozcvičiek, hier s hlasom a vokálnych dialogických hier rozširuje detský hlasový rozsah, rozvíja základné spevácke schopnosti a zručnosti.</p> <p>Učiteľka vytvára situácie, v ktorých deti imitujú hlasom zvuky okolitého sveta a spievajú osvojené piesne na zvucomalebné alebo neutrálne slabiky.</p>	<p>Aké sú jeho spevácke návyky, schopnosti a zručnosti?</p> <p>V akom hlasovom rozsahu spieva intonačne relatívne čisto?</p> <p>Ako vokálne vyjadruje zvukovú podobu okolitého sveta?</p>
--	--	---

1.3 INŠTRUMENTÁLNE ČINNOSTI

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Využíva hudobné nástroje Orffovho inštrumentára na vyjadrenie charakteru, nálady piesne či skladby.</p> <p>Zvláda jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam a riekankám.</p>	<p>Učiteľka využíva základné nástroje Orffovho inštrumentára, deti ich identifikujú vizuálne i sluchom, pomenúvajú, zvládajú techniku hrania na ne.</p> <p>Vytvára situácie, v ktorých deti využívajú Orffove aj samostatne zhotovené elementárne hudobné nástroje na vyjadrenie charakteru, nálady piesne či skladby. Prostredníctvom nich vyjadrujú aj zvukovú podobu javov a nálad.</p> <p>Učiteľka spoločne s deťmi vytvára a realizuje jednoduché sprievody k piesňam a riekankám v podobe ich rytmu, metra, resp. rytmického ostináta.</p>	<p>Ako dieťa reaguje na možnosť využitia hudobného nástroja k spevu alebo inej činnosti?</p> <p>Identifikuje a zdôvodní výber hudobného nástroja k piesni, riekanke či hudobno-dramatickému celku?</p> <p>Aké hudobné nástroje využíva dieťa pri pochodovej, tanečnej piesni či uspávanke?</p> <p>Akými hudobnými nástrojmi vyjadruje zvukovú podobu javov a nálad?</p> <p>Zvláda ľahšie rytmickú alebo metrickú stránku hudobného sprievodu?</p> <p>Do akej miery je jeho hra plynulá v súlade s tempom?</p>

1.4 PERCEPČNÉ ČINNOSTI

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Aktívne počúva hudobné skladby pre deti, piesne a spev učiteľky.</p> <p>Vyjadruje zážitky z počúvanej hudby verbálne, pohybom alebo inými umeleckými výrazovými prostriedkami.</p>	<p>Učiteľka počúva s deťmi detské hudobné skladby a piesne. Učiteľka sama spieva a hrá deťom piesne a inštrumentálne miniatúry.</p> <p>Učiteľka učí deti sluchom rozlišovať zvuky a tóny, zdroj hudobného a nehudobného zvuku. Identifikujú hlas dieťaťa, mužský, ženský, sólo spev, spev skupiny, znenie najznámejších klasických hudobných nástrojov, odkiaľ prichádza zvuk, či tón.</p> <p>Učiteľka pri počúvaní hudby spoločne s deťmi identifikuje niektoré vyjadrovacie prostriedky hudby (rytmus, tempo, dynamiku). Spoločne pomenujú kontrasty v hudbe. Učiteľka vytvára situácie pre opätovné počúvanie a spoznávanie už počúvaných hudobných diel.</p> <p>Učiteľka nabáda deti k tomu, aby pocity z počúvanej hudby vyjadrili slovom, stvárnil pohybovom, či výtvarne.</p>	<p>Ako dlho dokáže dieťa počúvať skladbu, vypočuje ju aktívne až dokonca?</p> <p>Kedy deti najradšej počúvajú hudbu a aký hudobný žáner?</p> <p>Do akej miery zachytí zmenu farby, t.j. ľudských hlasov, farbu hudobného nástroja?</p> <p>Ktoré hudobno-vyjadrovacie prostriedky hudby (dynamika, rytmus, tempo) dokáže dieťa identifikovať?</p> <p>Ako slovne vyjadruje pocity, predstavy a zážitky z procesu počúvania?</p> <p>Aké iné vyjadrovacie prostriedky využíva?</p>

1.5 HUDOBNO-POHYBOVÉ ČINNOSTI

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Vyjadrí charakter piesní a hudby prirodzeným kultivovaným pohybom.</p> <p>Využíva tanečné prvky v jednoduchých choreografiách.</p>	<p>Učiteľka vedie deti k správne tanečnému držaniu tela, kultivovanému pohybu pri pohybovom vyjadrení obsahu riekaniak, piesní a hudby.</p> <p>Učiteľka imitačne osvojuje s deťmi tanečné prvky: tanečnú chôdzu, tanečný beh, prísunový krok (dopredu, dozadu a do strán),</p>	<p>Aké atribúty má tanečné držanie tela dieťaťa?</p> <p>Ako dieťa pohybom reaguje na charakter hudobnej skladby?</p> <p>Koľko tanečných prvkov má osvojených a dokáže ich spojiť do jednoduchej</p>

<p>Imituje pohyb v hudobno-pohybových hrách.</p>	<p>poskočný krok, cval, točenie vo dvojici, točenie na mieste, pohupy v kolenách, úklony pri jednoduchých tanečných choreografiách.</p> <p>Vhodne kombinuje hru na tele (tlieskanie, plieskanie, dupanie) a tanečné prvky.</p> <p>Učiteľka vyberá vhodné hudobno-pohybové hry, v ktorých deti imitujú pohyb, resp. tvoria vlastné pohybové vyjadrenie. Vede ich k dodržiavaniu pravidiel v hudobno-pohybových hrách.</p>	<p>pohybovej kompozície?</p> <p>Vie tieto prvky plynulo kombinovať v jednoduchej choreografii?</p> <p>Ktoré tanečné prvky dokáže spojiť s hrou na tele?</p> <p>Ako imituje dieťa pohyb v hudobno-pohybových hrách? Akú podobu majú jeho vlastné pohybové vyjadrenia?</p> <p>Dodrží pravidlo v hudobno-pohybovej hre?</p>
--	--	--

1.6 HUDOBNO-DRAMATICKÉ ČINNOSTI

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Vyjadruje piesne, riekanky a hudobné skladby prostriedkami hudobnej dramatiky.</p>	<p>Učiteľka s deťmi stvárňuje detské piesne a skladbičky primeranými dramatickými výrazovými prostriedkami.</p> <p>Učiteľka vytvára situácie, v ktorých deti využijú prvky hudobno-dramatickej improvizácie a hudobnodramatickú interpretáciu (zmenené dramatické podanie).</p> <p>Učiteľka spoločne s deťmi vyberá vhodnú hudbu na vykreslenie prostredia, nálady a postáv v hudobnodramatických celkoch a hudobných rozprávkach.</p>	<p>Aké dramatické prostriedky využíva dieťa pri stvárnení piesní a hudobných skladieb?</p> <p>Ako interpretuje pieseň v zmenenej hudobnodramatickej podobe či inej dramatickej situácii?</p> <p>Aké hudobno-vyjadrovacie prostriedky zvolí na dotvorenie deja, nálady či postáv hudobnodramatického celku?</p>

2. Výtvarná výchova

2.1 VÝTVARNÉ ČINNOSTI S TVAROM NA PLOCHE

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Skladá tvary a skladaním vytvorí novotvar (nové zobrazenie) a pomenuje ho.</p> <p>Vystrihuje časti obrázkov.</p> <p>Spája časti obrázkov lepením.</p> <p>Dotvára tvary kresbou (maľbou) a pomenuje výsledok.</p>	<p>Učiteľka podnecuje hravé skladanie nefiguratívnych tvarov do zloženého tvaru, vznik novotvaru (napr. plošných geometrických tvarov z farebného papiera) alebo skladanie kartónových tlačených písmen (do tvarov postavičiek). Nový zložený tvar možno na výkres obkresliť, ofrotážovať, prilepiť a pod., a je možné ho doplniť kresbou alebo maľbou.</p> <p>Pozn. Aktivity môžu nadväzovať na aktivity zo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami (rovinné útvary) – deti ale pracujú bez predlohy.</p> <p>Učiteľka umožňuje deťom skladanie častí figuratívnych tvarov, vznik novotvaru (napr. časti obrázkov/fotografií zvierat či postáv vystrihnutých z časopisov, ktoré dieťa spája na ploche výkresu do nových tvarov, možnosť dopĺňať tvary kresbou).</p> <p>Učiteľka vytvára podmienky na uplatnenie predstavivosti pri pohľade na tvar bez významu - dokresľovanie alebo domal'ovávanie škvŕny, odtlačku farby – dekalku (škvŕna, ktorá vznikne roztlačením farebnej pasty, preložením a stlačením papiera, na ktorom je vytlačená) čarbanice, pokrčeného papiera – krkváže a pod.</p>	<p>Uplatňuje dieťa pri činnostiach predstavivosť a fantáziu? Sú jeho riešenia nezávislé/závislé na predstavách ostatných detí (učiteľky)? Skladá dieťa zo segmentov figuratívne/nefiguratívne tvary?</p> <p>Akým spôsobom dokáže dieťa rozprávať o vytvorenom obrázku/objekte: nazvať ho (rozvinutejšia úroveň: charakterizovať ho, povedať o ňom príbeh)? Dokáže pomenovať artefakty iných detí? Ako sa o nich vyjadruje?</p> <p>Ako dieťa reaguje na neusporiadanú predlohu (napr. čarbanicu, krkváž): dokáže v nej vyhľadať inšpiráciu alebo vyjadriť svoju predstavu?</p> <p>Aký nástroj dieťa uprednostňuje: s vlhkou, suchou, prašnou, vláčnou, výraznou, jemnou stopou?</p> <p>Akým spôsobom dieťa používa nástroje, napr. nožnice, ceruzku, štetec ... (držanie v ruke, spôsob a smer ťahu, prítlak...)?</p> <p>Dokáže dieťa vystrihnúť tvar podľa obrysu (napr. obrázku z časopisu)?</p>

2.2 VÝTVARNÉ ČINNOSTI S TVAROM V PRIESTORE

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Modeluje tvary z mäkkej modelovacej hmoty.</p> <p>Skladá, spája z rôznych materiálov priestorovú zostavu, pomenuje ju.</p>	<p>Učiteľka dáva deťom príležitosť na modelovanie jednoduchého figurálneho a geometrického tvaru (mäkká modelovacia hmota).</p> <p>Učiteľka vedie deti, aby objekt alebo architektúru vytvárali z hotových prvkov (škatuľky, geometrické tvary, prírodniny, s využitím kartónu a iných materiálov), materiál spájali lepením, upevňovaním lepiacou páskou, plastelínou...s dôrazom na predstavivosť dieťaťa.</p> <p>Podľa inštrukcií učiteľky dieťa vytvára jednoduché papierové skladačky (napr. loďky, čiapka, lietadlo, nebo-pekle ...).</p>	<p>Ako dieťa modeluje plastický tvar (vychádza prevažne z celku alebo spája jednotlivosti – detaily)?</p> <p>Priradí dieťa zodpovedajúci nástroj a techniku (napr. štetec a temperu, drevko alebo pierko a tuš ...) alebo experimentuje s používaním nástrojov?</p> <p>Ako kombinuje rôznorodé materiály?</p> <p>Vyberá si skôr geometrické, organické tvary alebo ich kombinuje? Je jeho priestorová kompozícia ucelená?</p>

2.3 VÝTVARNÉ ČINNOSTI S FARBOU

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Pomenuje základné a zmiešané farby.</p> <p>Ovláda základy miešania farieb.</p> <p>Ovláda niekoľko techník maľovania.</p> <p>Farbami vyjadruje pocity.</p> <p>Hravo experimentuje s farbami.</p>	<p>Učiteľka zameriava pozornosť detí na názvy základných farieb a farieb zmiešaných (z dvoch základných farieb), svetlých a tmavých farieb. Ponúka aktivity zamerané na usporiadanie farieb (v krabíčke, na palete).</p> <p>Učiteľka poskytuje možnosť výberu jednoduchej maliarskej techniky, napr. tempera – farby riediteľné vodou (s možnosťou miešania farebnej masy), alebo vodové farby, farebné tuše, pastel, pastelky, fixky (farby s možnosťou výberu pripraveného farebného tónu); vedie s deťmi rozhovor o farbách a pocitoch ktoré vyjadrujú; dôraz na výraz farieb (napr. tmavé, svetlé) a</p>	<p>Akým spôsobom dieťa pomenúva farebný nástroj alebo hmotu (pastelku, pastel, temperu, plastelínu ...): názvom farby – rozoznáva základné farby alebo aj ich odtiene?</p> <p>Ako dieťa rozlišuje a triedi farby? Dokáže vybrať farby vyjadrujúce polaritu pocitov/vnemov (, suché – mokré, tmavé – svetlé, smutné – veselé...)?</p> <p>Ktorým farbám priraduje pozitívne/negatívne významy (sympatie/antipatie)?</p> <p>Aký farebný materiál (pastelka, vodová farba,</p>

	<p>na ich miešanie (v paste alebo prekryvaním). Vedie deti k osvojovaniu návykov držania maliarskeho nástroja a miešania farieb.</p> <p>Pozn.: učiteľka necháva dieťaťu priestor na vlastnú sebarealizáciu, objavovanie, experimentovanie a vyjadrenie fantázie s možnosťou prepojenia na aktivity v inej vzdelávacej oblasti.</p>	<p>tempera, ...) dieťa uprednostňuje?</p> <p>Akým spôsobom dieťa experimentuje s farbami (mieša, používa lomené/čisté farby, riedke farby/pasty; ktoré tóny si vyberá)?</p> <p>Akú mimiku, gestá a temperament prejavuje dieťa pri maľovaní a kreslení? Ktoré témy (motívy) dieťa opakovanne zobrazuje? Kedy dieťa interpretuje zobrazenie ako správu (príbeh) – kedy je preň symbolom niečoho?</p>
--	--	---

2.4 SPONTÁNNY VÝTVARNÝ PREJAV

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Výtvarne vyjadruje svoje predstavy o svete.</p> <p>Kreslí postavu.</p> <p>Používa rôzne maliarske nástroje.</p>	<p>Učiteľka volí aktivity zamerané na spontánnu kresbu, modelovanie alebo priestorové vytváranie – voľba vlastnej témy, techniky; s dôrazom na sebavyjadrenie a uplatnenie svojich citov, vnemov, predstáv a fantázie.</p> <p>Dieťa má k dispozícii širšiu škálu technických prostriedkov, z ktorých si môže vybrať, alebo ich kombinovať.</p> <p>Učiteľka zameriava aktivity detí na kresbu postavy človeka alebo zvieratá, bez nárokov na vystihnutie proporcií, s vystihnutím hlavných znakov (napr. uši, krk, prsty na ruke, chodidlá), s dôrazom na vyjadrenie charakteristických prvkov a spontánnu výraz.</p> <p>Učiteľka podnecuje používanie čiary, bodu (kreslenie vybraným nástrojom a materiálom; dieťa si má predtým možnosť vyskúšať rôzne kresliace nástroje, napr. ceruzku rôznej tvrdosti, fixku, uhlík, rudku, štetec/drievko a tuš ...) a porovnať</p>	<p>Akým spôsobom dieťa uchopuje symboly (značky, písmená, piktogramy, komiksy ...) vo svojich vlastných výtvoroch.</p> <p>Rozlišuje a pomenováva kvality povrchu (napr. v polaritách drsný – hladký, jednoliaty – členený, mäkký – tvrdý...)?</p> <p>Dokáže dieťa postrehnúť časti tváre alebo postavy samostatne (po upozornení učiteľky) alebo postavu štylizuje (zjednodušuje) v záujme vyjadrenia svojho zámeru?</p> <p>Do akej miery venuje pozornosť detailom?</p>

Opíše obsah kresby.	<p>rôzne kvality ich kresebných stopy.</p> <p>Učiteľka u detí utvára a upevňuje návyky držania kresliaceho nástroja. Pozn.: učiteľka necháva dieťaťu priestor na osobný výtvarný prejav.</p>	<p>Umiestňuje ich správne?</p> <p>Tvorí kresba uzavretý celok, alebo sa rozpadá na detaily?</p>
---------------------	--	---

2.5 SYNESTÉZIA (MEDZIZMYSLOVÉ VNÍMANIE)

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Reaguje výtvarnými prostriedkami na zmyslové podnety.</p>	<p>Učiteľka umožňuje deťom aktivity zamerané na snímanie rozmanitých povrchov technikou frotáže (budovanie vzorkovníčka, alebo tvarovej kompozície z frotážovaných povrchov). Vedie deti k pomenovaniu rôznych hmatových pocitov z frotážovaných povrchov (drsny, hladký, vrúbkovaný, pichľavý, mäkký...). Pozn.: téma môže nadväzovať na vzdelávaciu oblasť Človek a svet práce, podoblasť Materiály a ich vlastnosti.</p> <p>Učiteľka podnecuje farebné vyjadrenie výrazných chutí farbami (napr. kyslosť – citrón – žltá ...).</p> <p>Volí aktivity, kde sa deti inšpirujú náladou hudobnej skladby; s dôrazom na vzťah zrakovej a zvukovej skúsenosti</p> <p>(krátka, výrazovo jednoznačná ukážka hudobnej skladby – reakcia ľubovoľnými výtvarnými prostriedkami). Pozn. aktivity môžu nadväzovať na aktivity z hudobnej oblasti.</p>	<p>Dokáže dieťa pomenovať rôzne hmatové pocity z frotážovaných povrchov? Zoraďuje frotážované vzorky vedľa seba mechanicky alebo ich radí podľa vlastnej hierarchie, rytmu príp. z nich vytvára zobrazenie?</p> <p>Dokáže dieťa farbou vyjadriť chuťový vnem? Aké prostriedky (zobrazujúce – nezobrazujúce, farebné, tvarové, kompozičné) si dieťa volí na zobrazenie hudobnej nálady?</p>

2.6 VNÍMANIE UMELECKÝCH DIEL

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Slovne opíše obraz, sochu, dizajn (predmet) a architektúru.</p> <p>Reaguje výtvarnými prostriedkami na výtvarné dielo.</p>	<p>Učiteľka zameriava pozornosť detí na aktívne vnímanie výtvarného diela. Umožňuje deťom opis výtvarného diela. Vedie s deťmi rozhovory o výtvarnom diele.</p> <p>Učiteľka ponúka aktivity zamerané na výtvarné spracovanie podnetu z umeleckého diela (ukážky vybraných výtvarných diel – podľa výberu, príp. návšteva výstavy/galérie; dieťaťu umožňuje spontánne reagovať na umelecké dielo v rozmedzí od detskej „kópie“ až po parafrázu alebo inšpiráciu námetom alebo spracovaním; s uplatnením rôznych techník.</p> <p>Pozn. vnímanie výtvarných diel možno prepojiť s medzismyslovým vnímaním (napr. obraz – hudba, socha – pantomíma ...).</p>	<p>Na ktorý druh vizuálneho umenia dieťa reaguje s najväčším záujmom (podnecuje jeho fantáziu)?</p> <p>Dokáže dieťa rozprávať o umeleckom diele, ktoré videlo (vecne ho opísať, povedať ako naň pôsobí)?</p>

5.7 Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb

1 Zdravie a zdravý životný štýl

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Uvádza, prečo je pohyb dôležitý pre zdravie človeka. Má správne držanie tela v stoji a v sede.</p>	<p>Učiteľka poskytuje základné informácie o význame pohybu pre zdravie (lepšia práca srdca, pľúc, svalov). Vhodne zvolenými telesnými cvičeniami u detí rozvíja pohybové schopnosti (kondičné a koordinačné), ich dobrú úroveň deti prejavia v súťažiach, kde im učiteľka vysvetľuje rozdiel medzi víťazstvom a prehrou.</p> <p>Správne držanie tela v rôznych polohách (stoj, sed, ľah) učiteľka každodenne podporuje zdravotnými cvičeniami. Súčasťou aktivít sú</p>	<p>Aký príklad významu pohybu pre zdravie vie dieťa uviesť?</p> <p>Ako stojí, sedí, leží (správne/chybné držanie tela)?</p> <p>Čo dieťaťu chutí a čo nie?</p>

<p>Identifikuje typické znaky ochorenia a zdravia.</p> <p>Uvádza príklady zdravej a nezdravej výživy.</p> <p>Identifikuje zdravie ohrozujúce situácie.</p> <p>Opíše jednoduchú prevenciu prenesenia infekčného ochorenia (napr. nekýcham na druhého) a vzniku zubného kazu (čistím si zuby).</p>	<p>relaxačné a uvoľňovacie cvičenia.</p> <p>Spolu s učiteľkou deti uvádzajú základné znaky choroby a jej vplyvu na denný režim.</p> <p>S pomocou učiteľky sa deti snažia charakterizovať zdravé a nezdravé stravovanie. Vysvetľuje sa im význam rovnováhy príjmu a výdaja energie (obezita a podvýživa). Dôležité je vysvetliť pitný režim.</p> <p>Učiteľka uvádza príklady zdravie ohrozujúcich situácií (poštípanie hmyzom, popálenie, poranenie atď.) a diskutuje s deťmi o ich vlastnej skúsenosti.</p> <p>Učiteľka upevňuje hygienické návyky a rozpráva sa s deťmi o význame prevencie chorôb (napríklad umývanie rúk ako prevencia pred infekčnými chorobami, otužovanie, pravidelný pohyb; čistenie zubov a obmedzenie konzumácie sladkostí ako prevencia pred zubným kazom a pod.)</p>	<p>Aké jedlo považuje za zdravé (alebo nezdravé)?</p> <p>Čo rado pije? Vie, či je tento nápoj zdravý?</p> <p>Čo si predstaví pod obezitou a ako vysvetlí jej vznik?</p> <p>Čo považuje dieťa za chorobu?</p> <p>Ako dieťa opisuje návštevu u lekára (bojí sa lekára, zubára)?</p> <p>Akú má skúsenosť s poranením?</p> <p>Ako vysvetľuje prevenciu pred infekčným ochorením?</p> <p>Ako vysvetľuje prevenciu pred vznikom zubného kazu?</p>
--	---	---

2 Pohyb a telesná zdatnosť

<u>Výkonové štandardy</u>	<u>Obsahové štandardy</u>	<u>Evaluačné otázky</u>
<p>Vykoná tieto základné polohy a postoje podľa pokynov: stoj, drep, kľak, sed, ľah.</p> <p>Ovláda správnu techniku chôdze a behu.</p>	<p>Učiteľka na základe opakovaných pokynov a ukážok podporuje u detí osvojovanie si základných polôh a postojov (stoj čelom vpred, stoj čelom vzad, drep, kľak, sed, ľah vpred, ľah vzad). Vhodné je využívať poradové cvičenia a správnu terminológiu (upažiť, zapažiť, vzpažiť, predpažiť, pripažiť, unožiť, zanožiť, prednožiť, prinožiť, pokrčiť, skrčiť a pod.).</p> <p>Prostredníctvom vhodných telesných cvičení a pohybových hier učiteľka deťom pomáha osvojiť si a zdokonaľiť správnu techniku</p>	<p>Aké cvičenia má dieťa najradšej?</p> <p>Aké cvičenia nechce robiť? Prečo?</p> <p>Ako zareaguje pri zadaní slovného pokynu (vykoná správne zadanú polohu, postoj)?</p> <p>Akú techniku využíva pri chôdzi a behu?</p>

<p>Ovláda skok znožmo a skok cez prekážku.</p>	<p>základných lokomočných pohybov (beh rýchly a pomalý, slalomový beh, beh cez prekážky, beh zo štartu do cieľa).</p>	<p>Ako prekonáva preskokom prekážku?</p>
<p>Ovláda rôzne techniky lezenia, plazenia a preliezania.</p>	<p>Učiteľka zaraďuje cvičenia zamerané na skoky znožmo na mieste, skoky znožmo z miesta do diaľky, skoky zo zvýšenej podložky, skoky na jednej nohe, preskakovanie prekážok.</p>	<p>Ako prelieza / podlieza prekážku?</p>
<p>Ovláda tieto jednoduché akrobatické zručnosti: stoj na jednej nohe, obrat okolo výškovej osi.</p>	<p>Učiteľka využíva na zaradenie rôznych techník lezenia, podliezania a preliezania aj náradie a náčinie.</p> <p>Učiteľka využíva pri manipulácii s náčiním rôzne cvičenia ako hádzanie lopty jednoručne a obojručne, hádzanie a chytanie lopty vo dvojiciach, hádzanie lopty na cieľ, podávanie a odrážanie lopty rôznej veľkosti, preskoky na švihadle, psychomotorické cvičenia a hry s využitím netradičného náčinia, ako sú šatky, padáky, a iné.</p>	<p>Ako triafa loptu do cieľa (jednoručne/obojručne)?</p> <p>Ako chytá loptu?</p>
<p>Rytmicky správne využíva základné lokomočné pohyby a</p>	<p>Pre rozvoj jednoduchých akrobatických zručností je vhodné využívať cvičenia zamerané na rozvoj koordinačných schopností najmä na podporu dynamickej rovnováhy (chôdza a beh po vyvýšenej rovine – lavičke, balančnej plošine) a statickej rovnováhy (stoj na jednej nohe, váha predklonmo lastovička). Učiteľka zaraďuje cvičenia pre nácvik a následné zdokonalenie prevalov (kotúl vpred, kolíska, bočné prevaly). Odporúčajú sa využívať pohybové hry zamerané na zmeny polôh a postojov, rozvíjajúce reakčnú a orientačnú schopnosť. Pre celkový rozvoj koordinácie je vhodné zaraďovať obraty okolo výškovej osi s poskokmi alebo vo výskoku.</p>	<p>Aké akrobatické zručnosti ovláda?</p> <p>Ako udržiava rovnováhu v stoji na jednej nohe?</p> <p>Ako realizuje kotúl vpred (alebo iné prevaly)?</p>
<p></p>	<p>Učiteľka zaraďuje hudobno-pohybové hry na osvojenie</p>	<p>Ako reaguje pohybom na hudbu?</p>

tanečné kroky na hudobný sprievod.	rytmizácie štvrt'ových dôb v 2/4 takte hrou na telo a na vyjadrovanie hudobného rytmu pri chôdzi alebo behu. Na základe ukážky deti imitujú tanečné kroky ako napr. krok poskočný, krok prísuný na hudobný sprievod. Následne je možné zaradiť pohybovú improvizáciu na báze vlastnej tvorivosti na známy alebo neznámy hudobný sprievod.	Ako imituje tanečné kroky? Ako improvizuje pri tanci?
Dodržiava pravidlá v pohybových hrách.	V pohybových hrách učiteľka vysvetľuje význam pravidiel a dôležitosť ich dodržiavania. Súčasne u detí podporuje súťaženie a myšlienku fair - play.	Rešpektuje pravidlá v pohybových hrách? Ako reaguje pri prehre (výhre)? Ako reaguje v prípade, že iné dieťa pravidlá nedodržiava?
Zvládne turistickú prechádzku.	Učiteľka motivuje deti počas prechádzky tak, aby deti zvládli súvislú chôdzu primeraného trvania bez únavy alebo vyčerpania. Turistické prechádzky sa spravidla realizujú počas pobytu vonku.	

7. VYUČOVACÍ JAZYK

V našej materskej škole sa realizuje výchova a vzdelávanie v **slovenskom** jazyku.

7. SPÔSOB, PODMIENKY UKONČENIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ

S deťmi, ktoré dovŕšili 6 rokov a v septembri nastupujú do základnej školy sa slávnostne v júni lúčime a odovzdávame im **osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania**.

Osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelania môžu vydať len materské školy zaradené do siete škôl a školských zariadení (v súlade so zákonom č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve).

Školský vzdelávací program ZŠ s MŠ Šarišské Michalany

8. PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Výchovno - vzdelávaciu činnosť v materskej škole vykonáva deväť pedagogických zamestnancov, učitelia predprimárneho vzdelávania vrátane zástupkyne riaditeľa školy pre materskú školu, ktoré spĺňajú podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti v súlade s platnou legislatívou (vyhláška MŠ SR č. 41/1996 Z.z. o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických zamestnancov v znení neskorších predpisov). Súčasťou kolektívu sú dvaja prevádzkový zamestnanci.

9. MATERIÁLNO - TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ PODMIENKY MŠ

Materská škola je súčasťou Základnej školy s materskou školou Šarišské Michalany. Poskytuje celodennú starostlivosť deťom od 3 do 6 rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou v 4. triedach. V obci Šarišské Michalany je škola jedinou materskou školou. Materská škola pozostáva z dvoch dvojpodlažných budov. V prvej sa nachádzajú 3 triedy, šatne, telocvičňa, spálne, sociálne zariadenia (WC, umyvárne, sprchy), kancelária, zborovňa, výdajne jedál, knižnica - izolačná miestnosť, chodby a sklady. V druhej budove je jedna trieda so sociálnym zariadením, spáľňa, chodba, šatňa, a sklad. Pred budovou sa rozprestiera oplotený, trávnatý areál s preliezačkami, hojdačkami, pieskoviskom, detským vláčikom, Čarovným domčekom, dvoma besiedkami a priestorom s možnosťou realizácie dopravnej výchovy. Postupne sa podľa finančných možností pristúpi k revitalizácii vybavenia školského dvora. Budú sa vymieňať kovové hojdačky a preliezky a drevené (plastové), ochrana piesku pred znečistením. Budova je situovaná v severovýchodnej časti obce. Vzdialenosť od základnej školy je cca 200 m

10. PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Našou snahou je vytvárať v materskej škole vyhovujúce podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní podľa zákona 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zriaďovateľ a riaditeľ Základnej školy s materskou školou je povinný starať sa o bezpečnosť a ochranu zdravia detí a všetkých dospelých osôb, ktoré sa nachádzajú s jeho vedomím na pracovisku a v jeho priestoroch.

V materskej škole sa pravidelne vykonávajú požadované revízie a kontroly technických zariadení, údržba a opravy zistených závad, ktoré prispievajú ku bezproblémovému chodu školy. Prípadne sú uvedené nedostatky (evidujeme si zošit závad), ktoré sa snažíme vždy včasne odstrániť.

Školský vzdelávací program ZŠ s MŠ Šarišské Michaľany

Zamestnanci sú poučení o BOZP a PO a tiež sa zúčastňujú pravidelných preventívnych lekárskech prehliadok.

V evidencii registrovaných úrazov zaznamenávame úrazy, ku ktorým dôjde počas výchovno - vzdelávacej činnosti, alebo pri činnostiach organizovaných materskou školou a pre poskytnutie informácii zákonným zástupcom dieťaťa.

Prostredníctvom edukačných hier a hrových činností vedieme deti k ochrane zdravia aj zdravia ostatných. Problematika zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní je rozpracovaná v prevádzkovom poriadku a v školskom poriadku materskej školy.

11. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA DETÍ

Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia je jediným prostriedkom deklarujúcim spätnú väzbu. Poslaním vnútornej školskej kontroly ako manažérskej funkcie je získať objektívne informácie o úrovni a výsledkoch práce školského zariadenia a získané informácie využívať na ďalší priaznivý rozvoj materiálnych i personálnych podmienok chodu školy.

Zvýšenú pozornosť venovať individuálnemu prístupu k deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou a deťom so sociálne znevýhodneného prostredia.

Vnútorňý systém kontroly uskutočňujeme formou hospitačných činností. Výsledky pedagogickej práce sa odrážajú v správaní, konaní a úrovni vedomostí, zručností a návykov detí. Cieľom hodnotenia je, aby deti a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako škola dosahuje ciele, ktoré si stanovili vo výchovno-vzdelávacom programe.

Vo vnútorňom systéme kontroly **hodnotenia detí** sa zamerať na:

- záujem detí o výchovno-vzdelávaciu činnosť
- aktivitu detí pri získavaní a osvojovaní si poznatkov, zručností, postojov a návykov
- využitie poznatkov a informácií s rôznych zdrojov
- úroveň sebaobslužných, kultúrno-hygienických a stravovacích návykov a ich primeranosť
- správanie detí k sebe navzájom, k učiteľke a ďalším zamestnancom materskej školy
- vekuprimeranosť produktov činnosti detí, rozvojové možnosti

Vo vnútorňom systéme kontroly **pedagogických zamestnancov** sa zamerať na:

- výchovno - vzdelávaciu činnosť učiteliek
- vytýčenie cieľov - využitie vedomostí o vývinových štádiách detí
- úroveň komunikácie – učiteľ - dieťa
- spätná väzba
- umožňovať deťom podieľať sa na tvorbe pravidiel v triede
- voľbu úloh vzhľadom na vekové zloženie triedy
- dodržiavanie pedagogických a psychohygienických zásad plánovania
- organizačné zabezpečenie výchovno - vzdelávacej činnosti
- aktuálnosť a účelnosť motivácie
- využitie metód a foriem práce s deťmi

Školský vzdelávací program ZŠ s MŠ Šarišské Michaľany

- vytváranie dostatočného priestoru na sebahodnotenie detí
- rešpektovanie individuálnych potrieb detí vrátane detí nadaných a detí so ŠVVP
- dodržiavanie práv dieťaťa
- zaradovanie problémových úloh
- podporovanie rozvíjania pohybových schopností a zručností detí
- využívanie aktuálnych didaktických pomôcok
- vybavenie tried, centier a kútikov
- realizovanie výchovno - vzdelávacej činnosti v súlade so školským vzdelávacím programom

Vo vnútornom systéme kontroly **všetkých zamestnancov školy** sa zamerať na:

- dodržiavanie právnych predpisov, pracovného poriadku, školského poriadku, prevádzkového poriadku
- plného využitia pracovného času
- zákazu fajčenia v priestoroch MŠ
- pracovnej disciplíny
- zabezpečenia dozoru nad deťmi
- plnenie úloh prevádzkových zamestnancov
- účasť na školeniach BOZP, CO, PO
- dodržiavanie pracovných podmienok v zmysle predpisov BOZP
- účasť na povinných preventívnych lekárskech prehliadkach
- dodržiavanie čistoty a poriadku v celom objekte i v areály materskej školy
- evidovanie práce nadčas
- činnosť triednych učiteľov, dodržiavanie náplne práce
- estetická úprava triedy
- vypracovanie štatistických výkazov
- dodržiavanie Školského vzdelávacieho programu
- inventarizácia majetku - IK
- vedenie triednej a inej zverenej dokumentácie
- vedenie kroniky školy
- plnenie plánu podujatí pre rodičov
- vypracovanie a dodržiavanie plnenia plánu s partnerskými organizáciami

Hodnotenie školy budeme vykonávať každoročne v SPRÁVE O VÝCHOVNO-VZDELÁVACEJ ČINNOSTI v zmysle VYHLÁŠKY MŠ SR č. 9/2006 Z. z., ktorá obsahuje:

- údaje o počte detí
- návrh organizácie školy na nasledujúci školský rok
- výsledky výchovno- vzdelávacej činnosti
- údaje o kvalifikácii a ďalšom vzdelávaní zamestnancov školského zariadenia
- aktivity a prezentácie materskej školy na verejnosti
- projekty, do ktorých sa materská škola zapojila
- priestorové a materiálne - technické podmienky školy
- finančné hospodárenie a zabezpečenie školy

**12. POŽIADAVKY NA KONTINUÁLNE VZDELÁVANIE
PEDAGOGICKÝCH A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV**

Pedagogickí zamestnanci sa venujú sebavzdelávaniu čítaním odbornej a aktuálnej literatúry, zdokonaľovaniu profesijných spôsobilostí, rozširovaniu progresívnych skúseností z pedagogickej praxe. Majú možnosť pravidelne sa zúčastňovať vzdelávacích programov, zameraných na zvyšovanie odborných kompetencií. Účasť na kontinuálnom vzdelávaní a ukončení je podrobne rozpísane v PLÁNE KONTINUÁLNEHO VZDELÁVANIA.

Školský vzdelávací program ZŠ s MŠ Šarišské Michaľany

REEVIDOVANIE:	DÁTUM:	ZMENY, ÚPRAVY, INOVÁCIE A POD:

Školský vzdelávací program ZŠ s MŠ Šarišské Michaľany Miško s Miškou na rok 2016/2019 bol prerokovaný a schválený Pedagogickou radou Základnej školy s materskou školou dňa 31.08.2016 s platnosťou od 01.09.2016.

PaedDr. Mária Cvancigerová
riaditeľka ZŠ s MŠ
Šarišské Michaľany